

AYBİR

Antisemitizm Suçlamasının Araçsallığı ve Batıdaki Akademik Özgürlüğe Etkisi

ARALIK
2023

İngiltere

ABD

Fransa

Almanya

HAZIRLAYANLAR

➤ Prof. Dr. Fatih Savaşan

➤ Prof. Dr. Kenan Ahmet Türkdöğän

➤ Doç. Dr. Ebubekir Ceylan

➤ Dr. Gökhan Kavak

➤ Dr. Mehmet Rakipoğlu

➤ Ömer Aydın

TELİF HAKKI

Bu çalışmaya ait içeriğin telif hakları İslam Ülkeleri Akademisyenler ve Yazarlar Birliğine (AYBİR) aittir. 5846 Sayılı Fikir ve Sanat Eserleri Kanunu uyarınca kaynak gösterilerek kısmen yapılacak makul alıntılar dışında, hiçbir şekilde önceden izin alınmaksızın kullanılamaz, elektronik veya mekanik yollarla yeniden yayınlanamaz, çoğaltılamaz veya dağıtılamaz. Bu çalışmada yer alan değerlendirmeler yazar(lar)ına aittir; AYBİR'in kurumsal görüşünü yansıtmayabilir.

Yayınlanma Tarihi: 8 Aralık 2023

“Bandrol Uygulamasına İlişkin Usul ve Esaslar Hakkında Yönetmeliğin 5'inci maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde bandrol taşıması zorunlu değildir.”

Eposta : genelsekreter@aybir.org

İÇİNDEKİLER

GİRİŞ	1
RAPORUN YÖNTEM ve AMACI	5
GENEL ÇERÇEVE	7
<i>Özgür Düşüncenin Merkezi Olarak Üniversiteler</i>	<i>8</i>
<i>İsrail Sorunu, Aksa Tufanı ve Batı'nın Tutumu</i>	<i>8</i>
İNGİLTERE	10
<i>İngiltere'nin Filistin Politikası</i>	<i>10</i>
<i>İngiltere'de 7 Ekim Sonrası Akademik Özgürlüğün Baskılanması</i>	<i>10</i>
AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ	15
<i>ABD'nin Filistin Politikası</i>	<i>15</i>
<i>ABD'de 7 Ekim Sonrası Akademik Özgürlüğün Baskılanması</i>	<i>16</i>
FRANSA	24
<i>Fransa'nın Filistin Politikası</i>	<i>24</i>
<i>Fransa'da 7 Ekim Sonrası Akademik Özgürlüğün Baskılanması</i>	<i>25</i>
ALMANYA	28
<i>Almanya'nın Filistin Politikası</i>	<i>28</i>
<i>Almanya'da 7 Ekim Sonrası Akademik Özgürlüğün Baskılanması</i>	<i>28</i>
SONUÇ ve DEĞERLENDİRME	32
YAZARLAR	37

GİRİŞ

“Antisemitizm Suçlamasının Araçsallığı ve Batıdaki Akademik Özgürlüğe Etkisi” başlıklı bu raporda, 7 Ekim 2023 tarihi itibarıyla İsrail’in işgal ettiği Filistin topraklarında gerçekleştirdiği insan hakları ihlallerine karşı Batı ülkelerinde akademisyen, öğrenci ve entelektüeller tarafından ortaya konulan tepkiler ve bu tepkilere yönelik baskılar ele alınmıştır.

Batı ülkelerinin entelektüellerinde ve akademisyenlerinde antisemitizm suçlaması ile karşılaşma endişesi, İsrail sorunu ile ilgili bilgi üretme ve düşünceyi ifade etmede otosansüre kapı aralayan bir faktör hâline gelmiştir. Tüm nefret suçlarının işlenmesini engelleyici bir sosyal ve siyasi iklimin olması ve bu suçların işlenmesi hâlinde yasal karşılığının bulunması elbette gereklidir. Ancak antisemitizmin nefret suçu bağlamından koparılıp Siyonist ideolojinin taşeronluğunu yapan İsrail’in Filistin politikası ve Filistin’de işlediği insan hakları ihlallerine kalkan olarak kullanılması, üzerinde durulması gereken bir konudur. Tüm insanlık tarihinin Yahudilerin “mağduriyeti” ve “tehciri” üzerinden okunması da Holokostun tüm acıların üzerinde konumlandırılması ile yetinilmeyip İsrail’in varlığını, genişlemesini,

Ortadoğu ve Dünya barışına tehdidini ve Filistin’de sürdürdüğü işgal ve soykırımı meşrulaştırıcı bir kalkan olarak kullanılması da düşünce ve ifade hürriyetinin sağlıklı kullanımına engel teşkil etmektedir.

Batı ülkelerinin tamamında yasal düzenlemeler yapılarak antisemitizm suçuna karşı güçlü cezai karşılıklar getirilmiştir. Atılan adımlarla izleme faaliyetleri ve güçlü medya desteği ile antisemitizm suçu işlediği iddiası ile muhatap olmak bile ciddi bir sosyal kınama, sistematik baskıya maruz kalma ve işinden olma gibi pratik sonuçlara yol açmaktadır. Yargısal süreçlerin işletilmesine bile gerek kalmadan insanların İsrail ve İsrail destekçileri ile ilgili fikirlerini açıklamalarının önüne geçilmektedir. Bu bağlamda Batı ülkelerindeki üniversiteler de antisemitizme karşı yeterli ve etkin önlemler almadıkları gerekçesiyle sürekli olarak yargısal süreçlerle karşı karşıya kalmakta; Yahudi öğrenciler ve mezunlar tarafından tazminat talepleri ile dava edilmektedirler. Üniversiteler, yargısal süreçler yanında finansal desteği kaybetmeleri üzerinden de sürekli izlenmekte ve baskı altında tutulmaktadır. Finansal desteğin çekilmesi baskısı sadece bireysel ve firma düzeyinde başışçılardan gelmemektedir. Yargısal ve idari süreçler üzerinden üniversitelerin

Yeni yapılan bir araştırmaya⁴ göre, ABD’de yerleşik Ortadoğu uzmanlarının %82’si otosansür yapmaktadır.⁵ Alanları gereği İsrail-Filistin konusunda konuşması ve analiz yapması normal olan bu kesimin bile uzmanlıklarıyla ilgili olarak otosansür uygulamaları baskının boyutunu gözler önüne sermektedir.

Burada bir parantez açarak Yahudi lobileri ile Batı medyasının tutumundaki paralelliğe dikkat çekmek gerekmektedir. Nitekim Yahudi lobilerinin, İsrail’in saldırganlığını eleştirmeyi antisemitizm olarak gösteren ve yaşananları Filistin’in 75 yıldır işgali bağlamından koparıp İsrail-Hamas savaşı olarak gösteren sunumu, konvansiyonel Batı medyasının haber sunumu ile paralellik göstermektedir. Bu düşünce silsilesine göre “terör örgütü Hamas” ile “Ortadoğu’daki tek gerçek demokratik ülke” olan İsrail arasındaki savaşta doğal suçlu bellidir. Bu okumaya göre İsrail eleştirisi aslında İsrail politikalarının ve İsrail’in sivil ve asker yönetimlerinin işlediği savaş suçlarının eleştirisi değil Yahudi düşmanlığının dışa vurumudur ve antisemitizmdir.

Bireyleri nefret söylemleri ve eylemlerinden korumak amacıyla getirilen yasal düzenlemelerin sunduğu imkânlara bir hak kullanımı kapsamında başvurulması elbette bir eleştiri konusu

(1) Will Katcher, “Wellesley College under federal investigation after antisemitism claims”, Mass Live, 17 Kasım 2023.

olamaz. Ancak antisemitizm suçlamasının bireysel hak arama mücadelesinden çok kurumsal zorlama ve lobicilik yoluyla harekete geçirilen bir mekanizma olması ve bir bakıma aşırı ve kötüye kullanılması ele alınması gereken bir husustur. Yargısal süreçlerin haberleştirilerek kişi ve kurumların itibarlarının zedelenmesi ister istemez üniversiteleri sürekli teyakkuz hâlinde tutmaya ve hem akademisyenlerin hem de öğrencilerin İsrail ve Siyonizm karşıtı söylem ve eylemlerini baskılamalarına yol açmaktadır.² Hem akademisyenlerin karşı karşıya kaldıkları/kalabilecekleri işten kovulma ve kovuşturma süreçleri hem de üniversitelerin kurumsal olarak teyakkuzda olmaları kişi ve kurumların kendilerini kısıtlaması anlamına gelen otosansürü doğurmaktadır. Bu otosansür ve baskı Birleşmiş Milletler (BM) uzmanları tarafından da dile getirilmiştir. BM İnsan Hakları Yüksek Komiserliği’nin yaptığı açıklamada Filistin yanlısı görüş ifade eden gazeteci, medya mensubu, akademisyen, düşünür ve yazarların tehditlere, yıldırmaya, ayrımcılığa ve baskıya maruz kaldığı ifade edilmiş ve bu durumun ifade özgürlüğüne zarar verdiği belirtilmiştir.³ Yeni yapılan bir araştırmaya⁴ göre, ABD’de yerleşik Ortadoğu uzmanlarının %82’si otosansür yapmaktadır.⁵ Alanları gereği İsrail-Filistin konusunda konuşması ve analiz yapması normal olan bu kesimin bile uzmanlıklarıyla ilgili olarak otosansür uygulamaları baskının

boyutunu gözler önüne sermektedir. devlet desteğinden mahrum bırakılması yönünde talepler de oluşturulmaktadır. (1) Böylece finansal desteği kaybetme tehdidi ile tanımlanmış ve yasal takibe konu olmuş bir nefret suçu olan antisemitizm İsrail politikalarının eleştirilmesini engelleyici bir aparat hâline dönüşmektedir.

Burada bir parantez açarak Yahudi lobileri ile Batı medyasının tutumundaki paralelliğe dikkat çekmek gerekmektedir. Nitekim Yahudi lobilerinin, İsrail'in saldırganlığını eleştirmeyi antisemitizm olarak gösteren ve yaşananları Filistin'in 75 yıldır işgali bağlamından koparıp İsrail-Hamas savaşı olarak gösteren sunumu, konvansiyonel Batı medyasının haber sunumu ile paralellik göstermektedir. Bu düşünce silsilesine göre "terör örgütü Hamas" ile "Ortadoğu'daki tek gerçek demokratik ülke" olan İsrail arasındaki savaşta doğal suçlu bellidir. Bu okumaya göre İsrail eleştirisi aslında İsrail politikalarının ve İsrail'in sivil ve asker yönetimlerinin işlediği savaş suçlarının eleştirisi değil Yahudi düşmanlığının dışa vurumudur ve antisemitizmdir.

Bireyleri nefret söylemleri ve eylemlerinden korumak amacıyla getirilen yasal düzenlemelerin sunduğu imkânlara bir hak kullanımı kapsamında

(1) Will Katcher, "Wellesley College under federal investigation after antisemitism claims", Mass Live, 17 Kasım 2023.

başvurulması elbette bir eleştiri konusu olamaz. Ancak antisemitizm suçlamasının bireysel hak arama mücadelesinden çok kurumsal zorlama ve lobicilik yoluyla harekete geçirilen bir mekanizma olması ve bir bakıma aşırı ve kötüye kullanılması ele alınması gereken bir husustur. Yargısal süreçlerin haberleştirilerek kişi ve kurumların itibarlarının zedelenmesi ister istemez üniversiteleri sürekli teyakkuz hâlinde tutmaya ve hem akademisyenlerin hem de öğrencilerin İsrail ve Siyonizm karşıtı söylem ve eylemlerini baskılamalarına yol açmaktadır.(2) Hem akademisyenlerin karşı karşıya kaldıkları/kalabilecekleri işten kovulma ve kovuşturma süreçleri hem de üniversitelerin kurumsal olarak teyakkuzda olmaları kişi ve kurumların kendilerini kısıtlaması anlamına gelen otosansürü doğurmaktadır. Bu otosansür ve baskı Birleşmiş Milletler (BM) uzmanları tarafından da dile getirilmiştir. BM İnsan Hakları Yüksek

(2) Antisemitizm iddialarıyla ilgili üniversiteler ve kamuoyu güncel tutulmakta ve Yahudi öğrenciler süreçleri işletmeye ve raporlamaya davet edilmektedir. Bkz: CST (Community Security Trust) Britanya'da Kampüs antisemitizm 2018-2020 Raporu: "Eğer antisemitizme şahit olan veya antisemitizmle karşılaşan bir öğrenciyse bunu raporlayan hayatidir. Bunu epostayla veya web sayfamızdaki formu doldurarak yapabilirsiniz". <https://cst.org.uk/news/blog/2020/12/17/campus-antisemitism-in-britain-2018-2020> Erişim: 10 Kasım 2023]

Komiserliği'nin yaptığı açıklamada Filistin yanlısı görüş ifade eden gazeteci, medya mensubu, akademisyen, düşünür ve yazarların tehditlere, yıldırma, ayrımcılığa ve baskıya maruz kaldığı ifade edilmiş ve bu durumun ifade özgürlüğüne zarar verdiği belirtilmiştir.(3) Yeni yapılan bir araştırmaya(4) göre, ABD'de yerleşik Ortadoğu uzmanlarının %82'si otosansür yapmaktadır.(5) Alanları gereği İsrail-Filistin konusunda konuşması ve analiz yapması normal olan bu kesimin bile uzmanlıklarıyla ilgili olarak otosansür uygulamaları baskının boyutunu gözler önüne sermektedir.

7 Ekim sonrası İsrail saldırganlığının boyutlarının tahammül sınırlarını aşması dünya çapında hem akademisyenlerin hem de öğrenci topluluklarının her şeye rağmen ses yükseltmelerine yol açmıştır. Konvansiyonel medya yine artık gelenekselleşen rolünü oynamış; İsrail'i mağdur ve aslında bir siyasi hareket olan ve işgale karşı sergilediği

etkin direniş gösteren unsurlarıyla halkın yüksek teveccühüne mazhar olan "terör örgütü" Hamas üzerinden Filistin'i mahkûm eden dili bariz bir şekilde kullanmıştır. Ama başta X platformu(6) olmak üzere sosyal medya mecralarının görece özgür yapısı sayesinde İsrail bu defa yaptıklarını gizleyememiş ve dünya kamuoyunu manipüle edememiştir.

(6) "İnsani ara" döneminde X platformu sahibi Elon Musk, İsrail'i ziyaret etmiştir. Diğer sosyal medya mecralarına göre daha özgürlükçü bir politika izleyen bu platformun İsrail'in yeniden başlattığı ve doğrudan sivilleri hedef alan şiddetli saldırılara karşı politikasını değiştirebileceğinden endişe edilmektedir.

(3) "BM uzmanları: Batı'da İsrail'i eleştirenlere yönelik baskı yoğunlaşıyor", Sputnik Türkiye, 24 Kasım 2023.

(4) Scholars Who Study Middle East are Afraid to Speak out, <https://www.chronicle.com/article/scholars-who-study-the-middle-east-are-afraid-to-speak-out>

(5) Araştırmaya göre oran doktor öğretim üyesi pozisyonunda olan/ mesleğin başında ve ABD'deki sisteme göre iş güvencesi daha zayıf olanlar arasında oran %98'e yükselmektedir.

RAPORUN YÖNTEM ve AMACI

İslam Ülkeleri Akademisyenler ve Yazarlar Birliği (AYBİR) tarafından hazırlanan bu rapor İngiltere, Amerika Birleşik Devletleri (ABD), Fransa ve Almanya özelinde Filistin'e desteğini açıklayan veya İsrail saldırganlığına karşı tutum belirleyen akademisyen, yazar ve öğrencilere yönelik uygulanan baskıyı ve bu baskının yansımaları üzerinden Batı'nın Filistin meselesine bakışını ortaya koymayı hedeflemektedir.

Bu rapor; dinamiklerine yukarıda kısaca değinilen yaygın otosansüre rağmen düşünce ifadelerinin baskılanmasını, akademisyen ve öğrencilerin susturulmasını ele almaktadır. İsrail'in saldırgan tutumuna karşı tavır geliştiren ve düşüncesini ifade eden akademisyen ve öğrencilerin karşılaştıkları muameleler ele alınmakta, bazı Batı ülkeleri örnekleri üzerinden üniversitelerde "özgürlük" kavramının ne derecede geçerli olup olmadığı tartışılmaktadır. Raporun kapsam ve sınırlılıkları dikkate alınarak İsrail'in özellikle Gazze'de yaptıklarına karşı gerçekleştirilen tepkilerin engellendiği, sınırlandırıldığı ve baskılandığı dört Batı ülkesi incelenmiştir.

İngiltere, ABD, Fransa ve Almanya ayrı ayrı başlıklar hâlinde ele alınmış olup ilk

olarak söz konusu ülkelerin, İsrail'in Filistin'e saldırılarıyla ilgili tutumu ve ülkedeki kamuoyu tepkisi kısaca konu edilmiştir. İktidarların ve konvansiyonel medyaların tutumları ile ilgili ülkelerin kamuoylarının İsrail saldırganlığına tepkilerinin belirgin bir şekilde ayrıştığı görülmektedir. Ülke bazlı kısa değerlendirmelerden sonra söz konusu ülkelerdeki öğrenci, akademisyen ve entelektüellerin çeşitli platformlarda İsrail'e karşı açıklamalarına ve öğrencilerin protesto faaliyetlerine getirilen sınırlama ve engellemeler ele alınmış; bu sınırlama ve engellemelerin karakteristik özellikleri çıkarılmaya çalışılmıştır.

Raporda şu sorulara ışık tutulmaya çalışılmıştır:

5

- İngiltere, ABD, Fransa ve Almanya'nın İsrail yanlısı açık politikalarına rağmen halklar Filistin meselesine nasıl bakmaktadır?
- Söz konusu ülkelerde siyasi iktidar ve karar alıcılar, Filistin'e destek veren ve/veya İsrail'in Gazze'deki insan hakları ihlallerine tepki gösteren akademisyen ve entelektüellere yönelik nasıl bir politika izlemektedir?
- Üniversiteler İsrail'i eleştiren ve Gazze'deki insan hakları ihlallerine karşı duruş sergileyen öğrenci ve öğrenci kulüp faaliyetlerine yönelik baskı uygulamış mıdır?
- Üniversiteler, İsrail saldırganlığına

karşı eleştiri getiren ve protesto eylemleri gerçekleştiren akademisyen ve öğrencilere karşı uygulamaları belirlemede hangi kısıtlar/ baskılar altında hareket etmektedirler?

Konvansiyonel medya ve sosyal medya gibi açık kaynak bilgilerin yanı sıra isim vermemek kaydıyla söz konusu ülkelerde görev yapan akademisyen ya da öğrencilerden de bilgi temin edilerek hazırlanan rapor, öncelikle Filistin'de özellikle de Gazze'de işlediği hak ihlallerine rağmen İsrail'in mezkûr Batılı ülkelerden destek aldığı genel tespitini teyit etmektedir. Rapor, bu devletlerin Filistin'e destek bağlamında açıklama yapan veya İsrail'i eleştiren akademisyenlere ve öğrencilere yönelik sistematik baskı uyguladıklarını ortaya koymaktadır. Düşünce ve ifade özgürlüğünün merkezi olan üniversiteler ve üniversitelerin üst düzey yöneticilerinin bağışçılar, mezunlar ve lobiler tarafından finansal desteği kesme, yargısal ve idari süreçleri işletme ve nefret suçlarına karşı gerekli önlemleri almayan kurum algısı üzerinden itibarını zedeleme yollarıyla baskılandığı görülmektedir. Genelde üniversitelerin İsrail saldırganlığına ilişkin eleştirileri baskılaması kendi geliştirdikleri politikaların sonucu değildir. Antisemitizm yaygarasının Batı ülkelerinde yarattığı iklim en önemli faktördür. Batı ülkelerindeki bu iklim nedeniyle antisemitizm veya antisemitizme karşı yeterli önlem

alınmadığı suçlamasının sonuçlarını bilen kurumlar ve kurum yöneticileri öğrenilmiş tepkileri vermeye bir bakıma mecbur kalmaktadırlar. İsrail işgaline karşı Aksa Tugayları tarafından 7 Ekim'de gerçekleştirilen operasyon sonrası İsrail saldırganlığı alevlenmiş, bu saldırganlığa gösterilen tepkilere karşı antisemitizm suçlamasının araç olarak kullanılması süreci Batı üniversitelerinde yeniden gözlemlenmeye başlanmıştır. İsrail yanlısı lobiler, üniversitelerin Yahudi mezunları ve öğrencileri politik, bürokratik ve finansal ağlarını kullanarak aktif bir tutum sergilemeye başlamışlardır. Üniversiteleri düşünce ve ifade özgürlüğünü baskılamaya zorlayan bu mekanizma incelenmeye değer bir mekanizmadır.

GENEL ÇERÇEVE

Varlığını ve misyonunu “düşünce hürriyeti” ve “kişisel özgürlükler” üzerine konumlandıran Batı medeniyeti, uzun tarihi geçmişinde bu alanda birçok gelişme kaydetmiştir. Birleşmiş Milletler (BM) tarafından 10 Aralık 1948’de ilan edilen “İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi”, Batı ülkeleri tarafından son dönemde kaydedilen en önemli gelişmelerden birisi olmuştur. Birçok devletin kabul ettiği bu bildirgeyle din, vicdan, düşünce, yaşam ve mülkiyet hakkı başta olmak üzere birçok alanda kişi hak ve hürriyetleri yasal zemine oturtulmuş ve koruma altına alınmıştır. Nitekim bu bildirgenin 18. maddesinde düşünce özgürlüğü, 19. maddesinde kanaat ve ifade özgürlüğü, 20. maddesinde de barış içinde toplanma ve örgütlenme özgürlüğü teminat altına alınmıştır.

Yaklaşık 75 yıl önce ilan edilen İnsan Hakları Evrensel Bildirgesi dâhil Batı medeniyetinin insan hakları alanında siyasi, sosyo-ekonomik ve fikirsel alanda geçirdiği dönüşümlere rağmen bugün gelinen noktada Batı ülkelerindeki “karar alıcıların ve mekanizmaların” kendinden olmayana yönelik çifte standart uyguladığı görülmektedir. Özellikle “antisemitizm” üzerinden mağduriyet oluşturulması ve

İslamiyet inancının “terör” kavramıyla birlikte kullanılması birçok konunun ya da meselenin doğru tartışılmasını ve gündeme getirilmesini engellemektedir.

Özellikle Soğuk Savaş’ın sona ermesiyle birlikte Batı medeniyeti İslam’ı tehlike olarak addetmiş ve Müslümanları hedef olarak tanımlamıştır. Bu anlamda İslam ya da Müslümanlar Batı medeniyetini tehdit eden “yeni kötü” olarak hak ihlallerinin kaynağıdır ve/veya hak ihlaline uğradıklarında görmezden gelinebilecek veya detaylarla gündemden düşürülebilecek kesimlerdir. Bu ötekileştirici tutum, yakın tarihte birçok olayda tecrübe edildiyse de özellikle 7 Ekim 2023 sonrası İsrail’in tüm Filistin’de özellikle de Gazze Şeridi’nde gerçekleştirdiği soykırım ve insan hakkı ihlallerinde daha da gün yüzüne çıkmıştır.

İsrail’in, işgal ettiği topraklar üzerinde Filistinlilere yönelik gerçekleştirdiği katliam ve mağduriyetler hak ihlalleri doğurduğu gibi bu insanlık dışı tutuma karşı Batı ülkelerindeki üniversiteler, öğrenci grupları ya da entelektüeller arasında dile getirilen tepkilerin de susturulmaya çalışılması yeni hak ihlallerini doğurmaktadır. Bu durumda “düşünce özgürlüğü”, “toplanma ve gösteri hakkı” ile “ifade hürriyeti” gibi teminat altına alınmış hakların Batı’da ne derece geçerli olduğunun tartışılmaya açılması normaldir.

Özgür Düşüncenin Merkezi Olarak Üniversiteler

Entelektüel üretim ve ifade özgürlüğü bağlamında önemli kurumlar olarak inşa edilen üniversiteler, toplumları dönüştürme ve yönlendirme açısından da önemli bir misyon üstlenmektedirler. Düşüncenin geliştiği merkezlerin en önemlilerinden biri olan üniversite, ifade hürriyetinin geçerli olduğu bir ortama ihtiyaç duymaktadır. Özellikle Batı dünyası açısından akademik tartışma ve öğrenci aktivizminin yuvası olarak gösterilen üniversitelerde akademisyenlerin ve öğrencilerin düşüncelerini rahatlıkla ifade edebilmesi bir zorunluluk olarak görülmüştür.

Genel yaklaşım bu olmakla beraber söz konusu İsrail olduğunda düşünce ve ifade hürriyetinin teoride kaldığı, pratikte ise bastırıldığı görülmüştür. Nitekim İngiltere, ABD, Fransa ve Almanya gibi düşünce özgürlüğünün merkezi olduğu varsayılan ve bu şekilde lanse edilen ülkeler her zaman olduğu gibi 7 Ekim sonrasında da Filistin'e desteği veya İsrail politikalarına karşıtlığı içeren etkinlikleri sınırlamış, bazı konuşma ve programları yasaklamıştır. Düşünce özgürlüğünün ifade biçimi olan sivil yürüyüşler suç olarak addedilmiştir. Benzer şekilde İsrail'in binlerce sivili öldürdüğü, uluslararası hukuka aykırı biçimde fosfor bombası kullandığı, hastane,

okul, cami ve kiliseleri hedef aldığı atmosferde İngiltere, ABD, Fransa ve Almanya ateşkesin gündeme dahi gelmemesi gerektiği görüşünü savunabilmiş; bu ülkelerde karşıt görüş ifade eden akademisyen, yazar ve öğrencilere sistematik baskı uygulanmıştır.

İsrail Sorunu, Aksa Tufanı ve Batı'nın Tutumu

Ortadoğu'nun en önemli sorunlarından biri olan İsrail sorunu ve İsrail'in işgal ettiği Filistin topraklarındaki insan hakları ihlalleri uluslararası gündemi yeniden meşgul etmeye başlamıştır. 2006'da Gazze'de icra edilen demokratik seçimleri kazanarak şehri yönetmeye hak kazanan İslami Direniş Hareketi'nin (Hamas) askerî kanadı olan İzzeddin el-Kassam Tugayları, 7 Ekim 2023'te İsrail'in işgal ettiği bölgelere yönelik "Aksa Tufanı" isminde bir operasyon gerçekleştirmiştir. Gazze başta olmak üzere tüm Filistin'e, Lübnan ve Suriye'deki hedeflere saldırı başlatan İsrail, insan haklarına ve savaş hukukuna aykırılığını 75 yıldır olduğu gibi son iki ayda da sürdürmektedir. Dünya halklarının meydanlara ve caddelere sığınmayan tepkisine rağmen Batı ülkelerinin desteği ve İslam ülkelerinin etkisizliği yüzünden şiddetli saldırıları yeniden başlatan İsrail sivilleri hedef almaya devam etmektedir.

İngiltere, ABD, Almanya, Fransa gibi Batılı aktörlerin çatışma sürecindeki pozisyonları araştırmayı hak etmektedir. Nitekim Batı hegemonyasının sembolü olan bu ülkeler, İsrail'in uluslararası hukuka aykırı eylemlerine ve saldırılarına rağmen İsrail'i desteklemeyi adeta vecibe olarak görmektedirler. İsrail'e destek olmada Avrupa devletlerinin, Irak ve Afganistan tecrübelerine rağmen ABD'nin ayak izlerini takip etmeleri ayrı bir tartışma konusudur.(7) Burada demokrasi, insan hakları gibi çokça dillendirdikleri 'Batılı evrensel değerleri' kıymetlendirmek yerine Batının neredeyse bir bütün olarak İsrail ile iş birliğini tercihte bulunması ve bu tercihi tüm maliyetleri yanında akademik özgürlüğü baskılamayı da içerecek şekilde sürdürmesi ele alınacaktır.

(7) Hamdullah Baycar ve Ali Bakir, "Israel-Palestine war: Europe is following the US into another disastrous war", Middle East Eye, 19 Kasım 2023.

İNGİLTERE

İngiltere'nin Filistin Politikası

İngiltere, Yahudilerin Filistin'e göçünde ve İsrail'in kurulmasında kritik rol oynayan başat ülkelerden biridir. Bugün de Londra yönetimi İsrail'i açıkça desteklemektedir. Rusya tarafından 16 Ekim'de Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne getirilen, Gazze'de derhal "insani ateşkes" ilan edilmesine ilişkin karar tasarısını ABD ve Fransa ile birlikte reddeden İngiltere, 26 Ekim tarihli karar tasarısını da ABD ile reddetmiştir.

Londra yönetimi aynı zamanda Filistin'e destek eylemlerini engellemeye çalışmaktadır. Nitekim Birleşik Krallık Başbakanı Rishi Sunak'ın, 11 Kasım'da Filistin'e destek eylemlerini "provokatif ve saygısızca" (8) diye nitelmesi, İçişleri Bakanı Suella Braverman'ın ise bu eylemleri "nefret yürüyüşü" (9) olarak nitelendirmesi tepkilere neden olmuştur. Filistin bayrağı taşımanın teröre destek sayılabileceği, (10)

8 "Sunak calls Armistice Day pro-Palestinian protests 'disrespectful'", The Guardian, 3 Kasım 2023.

9 "Suella Braverman calls pro-Palestine demos 'hate marches'", The Guardian, 30 Ekim 2023.

10 "Waving Palestinian flag may be a criminal offence, Braverman tells police", The Guardian, 10 Ekim 2023.

"Nehirden denize Filistin özgür olacak" sloganının ise İsrail'i haritadan silmek anlamına geldiği açıklamasını yapan Braverman, bu slogan ve sembolleri "duruma göre terör eylemi" kabul edip müdahale etmesi için 4 Kasım'da polise çağrı yapmıştır. Not etmek gerekir ki Filistin gösterilerini engellemek için yeterli çabayı göstermediği suçlamasıyla Londra polisini "taraf tutmakla" suçlayan Braverman 13 Kasım'da bakanlık koltuğunu kaybetmiştir. Bu durum, Filistin'e destek eylemlerine gösterilen yüksek katılımın Batı kamuoyunda havayı Filistin lehine etkilemesinin bir sonucu olarak okunabilir.

İngiltere'de 7 Ekim Sonrası Akademik Özgürlüğün Baskılanması

İngiliz siyasetinde, İsrail'in Gazze'deki insan hakları ve savaş hukuku ihlallerini eleştirenlerin karşılaştıkları baskıların benzerleriyle üniversitelerdeki öğrenci ve akademisyenler de karşılaşmaktadırlar. Gösteri düzenleyen öğrencilere yönelik soruşturmaların açılması, İsrail'i eleştiren akademisyenlerin hedef tahtasına konulması ve araştırmalarıyla İsrail'in ihlallerini ortaya çıkaran akademisyenlerin programlarının iptal edilmesi bunlar arasında gösterilebilir.

İngiltere'nin Gazze saldırıları sürecindeki tavrına genel olarak bakıldığında, Filistin'i destekleyen ve İsrail'in saldırganlığını kınayan adımların "antisemitizm" kategorisine konulmakta olduğu ve daha çok Yahudi/İsraili öğrencilerin korunmasına yönelik adımlar atıldığı dikkat çekmektedir. İngiltere'nin üniversitedeki bu adımlarında, hiç kuşkusuz hükûmetin 26 Kasım 2021 tarihinden itibaren Gazze Şeridi'nde yönetimde olan Filistin siyasi yapılanması Hamas'ı "terör örgütü" ilan etmesinin önemli bir payı bulunmaktadır. İngiltere için daha önce Hamas'ın silahlı kanadı İzzeddin el-Kassam Tugayları "terör" kapsamında iken artık Hamas'ın siyasi kanadı da "terör örgütü" olarak tanınmaya başlanmıştır.(11) Dolayısıyla İngiltere'de "Filistin'e destek" eylem ve söylemleri, "terör örgütü" olarak kabul edilen Hamas'a destek olarak kabul edilip cezalandırma yöntemine gidilebilmiştir.

İngiltere'nin birçok üniversitesinde, İsrail'in Gazze'ye yönelik saldırıları protesto edilmiştir. Öğrenci birliklerinin öncülüğünde gerçekleştirilen gösterilere farklı kesimlerden öğrenci ve akademisyenler destek vermiştir. Londra Üniversitesi SOAS (Doğu ve Afrika Çalışmaları Okulu), Queen Mary Londra Üniversitesi, Londra Üniversitesi

(11) Mehmet Rakipoğlu, "Phobia of Palestine in the UK's political landscape", Daily Sabah, 26 Ocak 2022.

Akademisi ve Warwick Üniversitesi Filistin'e destek gösterilerinin yapıldığı üniversiteler arasında yer almıştır.

İngiltere'deki üniversitelerde Filistin'e destek gösterileri sonrası Birleşik Krallık Eğitim Bakanı Gillian Keegan üniversitelere yazdığı yazıda, Hamas'ın İsrail'e saldırısı ve bunun sonucunda ortaya çıkan Gazze saldırısı ve ablukası sonrasında Yahudi öğrencilerin güvenliğine yönelik her türlü tehditle "hızlı ve kararlı bir şekilde" mücadele edilmesini istemiştir.(12)

Londra Üniversitesi SOAS ise Gazze'yle dayanışma amacıyla düzenlenen gösterinin ardından öğrencilerin okuldan uzaklaştırılması yönünde adımlar atmakla eleştirilmiştir. İnsan hakları örgütleri bu kararı, "açık bir siyasi baskı eylemi" olarak değerlendirmiştir. Bununla birlikte SOAS Filistin Öğrenci Topluluğu da 17 Ekim 2023 tarihinde yaptığı açıklamada atılan bu adımı kınamıştır. SOAS'ın aldığı bu kararın, 9 Ekim'de üniversite öğrencileri tarafından Filistin'e destek eylemi düzenlenmesinden sonra gelmesi dikkat çekmiştir.(13) Üniversite yönetimi ise

(12) Gillian Duncan "Universities urged to clamp down on student support for Hamas", The National News, 12 Ekim 2023.

(13) "UK's SOAS suspends students following a solidarity rally for Gaza", Middle East Monitor, 18 Ekim 2023.

uzaklaştırmaların Gazze'ye destek amaçlı protestolarla ilgili olduğu yönündeki iddiaları reddederek bazı öğrencilerin üniversite kurallarını ihlal etmesi nedeniyle önlem alındığını öne sürmüştür.(14) Londra Üniversitesi SOAS'dan mezun olan Pakistanlı yazar Fatima Bhutto, alınan karar sonrası sosyal medya hesabından yaptığı açıklamada, üniversitenin aldığı karar nedeniyle hayal kırıklığına uğradığını belirterek, "Her zaman SOAS mezunu olmaktan gurur duydum ama bugün değil. Tüm dayanışmamız Filistin ile" ifadesini kullanmıştır.

İngiltere'deki bazı üniversitelerde Filistin'e destek veren, İsrail'in geçmişte ve bugün yaptığı saldırıları kınayan akademisyenlerin de afişe edilerek hedef hâline getirildiği görülmektedir. Londra Üniversitesi'nden Prof. Dr. Ashok Kumar ve Londra Ekonomi Okulu'ndan (London School of Economics) Dr. Mahvish Ahmad, İsrail karşıtı açıklamaları nedeniyle bazı medya organları tarafından hedef hâline getirilen akademisyenler arasındadır. (15)

(14) Matthew Lodge, "London university SOAS embroiled in row with its Palestine society after students temporarily suspended 'for their conduct' at Gaza solidarity rally", Daily Mail, 18 Ekim 2023.

(15) "Revealed: the British academics defending Hamas", The Times, 11 Ekim 2023.

Benzer şekilde İngiltere'nin birçok üniversitesinde öğrenci kulüp ve toplulukları olan Ulusal Öğrenci Birliği (The National Union of Students) rap sanatçısı ve Filistin'i destekleyen Lowkey'i etkinliğe davet ettiğinden dolayı baskıya maruz kalmıştır.(16) Topluluğun etkinlikleri antisemitizm ile özdeşleştirilerek İsrail yanlısı bir tutumun sergilenmesi amaçlanmıştır. Her ne kadar birlik antisemitizm yanlısı olmadığını, Holokost'u tanıdığını ifade etse de baskılar artarak devam etmiştir. Temmuz 2022'de öğrenci birliği başkanlığına seçilen Şeyma Dallali'nin başkanlığının 2012'de yaptığı sosyal medya paylaşımından ötürü sonlandırılması genel tavrın 7 Ekim öncesinde de aynı olduğuna işaret etmektedir. Yahudi Öğrenci Topluluğu'nun şikâyeti üzerinde Dallali'nin başkanlıktan uzaklaştırılması, İsrail yanlısı tutumun İngiltere'deki üniversitelerde kurumsal olarak benimsenmesinin en net örneği olarak görülebilir.(17)

İngiltere'de İsrail uzmanı kişilerin uzmanlıkları çerçevesinde yaptıkları konuşmaların da engellendiği

(16) "National Union of Students to be investigated for antisemitism", The Guardian, 13 Nisan 2023.

(17) "NUS president ousted over antisemitism allegations", The Guardian, 1 Kasım 2022.

görülmektedir. Bunlardan biri Oxford Üniversitesi Uluslararası İlişkiler Bölümü profesörü Britanyalı tarihçi Avi Shlaim'dir. Özellikle Arap-İsrail çatışması konusundaki çalışmalarıyla tanınan bir tarihçi olan Shlaim, Siyonizm ve İsrail tarihi üzerine araştırma yapan bir grup İsraili tarihçinin oluşturduğu "Yeni Tarihçiler" grubunun önde gelen üyelerindedir. Prof. Shlaim'in 25 Ekim'de Liverpool Hope Üniversitesinde yapacağı konuşma, üniversite yönetimi tarafından ertelenmiştir. Bu karara ilişkin yaptığı açıklamada Prof. Shlaim, bunun nedeninin güvenlik kaygısı olmadığına, kendisinin Siyonizm hakkındaki görüşlerinin beğenilmemesinin karara yol açtığına dikkat çekmiştir. İngiltere'deki akademik özgürlük meselesini eleştiren Prof. Shlaim, kampüste görüşlerini ifade etme özgürlüğünün engellendiğini vurgulamıştır. (18)

Shlaim örneği, İngiliz gazetelerinde üniversite kampüslerinde gelişen "iptal kültürü" uygulaması olarak görülmüş ve bu kültür neticesinde konferans ve etkinliklerin "baltalandığı" yorumları ile karşılanmıştır. İngiltere'deki

üniversitelerde atılan bu adımlara akademisyenlerden de tepki gelmiştir. Newcastle Üniversitesinde uluslararası ilişkiler dersleri veren ve akademik özgürlük komitesi BRISMES üyesi olan Lewis Turner, İsrail'in saldırıları sonrasında üniversitelerde "Filistin hakkında açık ve özgür konuşmanın" engellendiğini ifade etmiştir.(19)

Çarpıcı bir başka örnek ise İsrail'in politikalarını "soykırım" ve "apartheid" olarak nitelendirdiği için özür dilemekle veya istifa çağrılılarıyla karşı karşıya kalan St. Andrews Üniversitesi Rektörü Stella Maris'in durumudur. Rektör Maris, "bölünme yaratmak ve nefreti teşvik etmekle" suçlanmış ve üniversitenin tepkisi, onun açıklamalarının İsrail yanlısı öğrencilerde yarattığı "sıkıntı ve öfkeyi" kabul etmek şeklinde olmuştur.(20)

Ayrıca Birleşik Krallık'ta Bilim, İnovasyon ve Teknolojiden Sorumlu Devlet Bakanı Michelle Donelan, ülkedeki en büyük araştırma fon sağlayıcısı olan Birleşik Krallık Araştırma ve İnovasyon'a (UKRI) iki akademisyenin yayınlarına duyduğu öfkeyi ifade eden bir mektup yazmıştır. Akademisyenlerden Kate Sang, Birleşik

(18) Eirian Jane Prosser, "How Israel-Hamas war has sparked a wave of UK campus 'cancel culture': Universities axe lectures and events due to 'sensitivities' around Gaza - while Jewish students are 'abused' and Oxford union calls for 'intifada until victory' after terror attack", Daily Mail, 25 Ekim 2023.

(19) Tariq Tahir, "Battle for free speech over Gaza rages in Britain's universities", The National News, 17 Kasım 2023.

(20) "St Andrews University rector urged to apologise over Israel 'genocide' claim", BBC, 25 Kasım 2023.

Krallık'ın terörle mücadele yasasını eleştirerek Hamas desteğine yönelik hükûmetin baskısını "rahatsız edici" olarak nitelendirmişti. İkincisi, Kamna Patel, her iki taraftaki şiddeti kınayan ve İsrail'in "soykırım ve apartheid"ına atıfta bulunan gönderileri retweetlemişti. Bakan Michelle Donelan, bu akademisyen hakkında acil bir soruşturma başlatması konusunda ısrar etmiş ve üç gün sonra soruşturma başlatılmıştır.(21)

Başta da belirtildiği gibi Batı'da antisemitizm suçlamasının tutumlarını etkileyen ve otosansüre yol açan etkisine rağmen 7 Ekim sonrası Filistin desteği İngiltere'de de belirginleşmiştir. İsrail'i eleştiren ve/veya Filistin'i destekleyen söylem ve eylemlerdeki artışa İngiltere üniversitelerinin bir kısmı akademik özgürlüğü baskılayıcı bir tutumla karşılık vermiş; İsrail'i eleştiren öğrenci ya da akademisyenlere yönelik baskılar kamuoyuna yansımıştır. Bakan düzeyinde siyasetçilerin de devreye girmesi, bir taraftan hükûmetin İsrail eleştirilerine karşı tutumuna diğer taraftan siyasi ortamın genel ikliminin olumsuzluğuna işaret etmektedir.

(21) Rebecca Ruth Gould, "Resisting academic crackdowns on Palestine solidarity is a fight for collective liberation", The New Arab, 9 Kasım 2023.

AMERİKA BİRLEŞİK DEVLETLERİ

ABD'nin Filistin Politikası

Amerika Birleşik Devletleri (ABD), İsrail'i kuruluşundan itibaren destekleyen Batı ülkelerinin başında gelmektedir. Soğuk Savaş döneminde Sovyetler Birliği'nin etki alanını sınırlama odaklı bir Ortadoğu politikası belirleyen Washington yönetimleri aynı zamanda İsrail'in güvenliğini de hesaba katarak bölge siyasetine doğrudan müdahil olmuştur. Her ne kadar İsrail sorunu (22), 1917'de Balfour Deklarasyonu ile Birleşik Krallık eliyle inşa edilmiş olsa da sorunun devam etmesini sağlayan ülke ABD'dir. İsrail ABD'nin politik, ekonomik, askerî ve kültürel desteği ile bütün normlara, insani değerlere ve uluslararası hukuka aykırı biçimde işgal ve ilhak uygulamasını sürdürmekte; 75 yıldır açık çatışma olmadığı dönemlerde bile "yerleşimci" /gaspçı terörü Filistinlilerin hayatını karartmaya devam etmektedir.

Aksa Tufanı Operasyonu sonrası başta Gazze olmak üzere Filistin topraklarına yönelik İsrail saldırı planlarını destekleyici açıklamalar yapan ABD, Joe Biden'ın Tel Aviv ziyareti ile

(22) Roger Garaudy, İsrail Sorunu: Siyasi Siyonizm, Cemal Aydın (çev.), Timaş Yayınları: İstanbul, 2019.

desteğini en üst düzeyde teyit etmiştir. Askerî ve lojistik yardımları hemen ve kesintisiz bir şekilde devreye sokan ABD, İsrail işgaline ve saldırganlığına karşı uluslararası hukukun ve sistemin işletilmesi çabalarına da her platformda engel olmaya 75 yıldır olduğu gibi devam etmektedir. Nitekim Rusya'nın önerisi ile Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyi'ne gelen "insani ateşkes" ilan edilmesi karar tasarısını da reddetmiştir. ABD'nin İsrail'e yönelik desteği sadece siyasi, ekonomik, askerî olmakla kalmamış aynı zamanda akademi, düşünce, yazın dünyasına da yansımıştır. Bu anlamda "demokrasinin beşiği" olan ve sık sık düşünce ve ifade özgürlüğüne atıf yapan ABD, İsrail eleştirisini ve Filistin sempatisini kapsam dışında tutma politikasını benimsemiştir.

Ortadoğu politikasının başarısızlığına(23) işaret eden gelişmelere rağmen Biden İsrail'e kayıtsız şartsız destek vermekte; kimi analistlere göre yeniden seçilme şansını azaltmasına rağmen bu tutumunu sürdürmektedir. Nitekim birçok uzmana göre "ABD'nin değerlerine" aykırı biçimde İsrail'i kayıtsız şartsız desteklemesi Washington'ın küresel imajını zedelemekte; Washington düzen

(23) Giorgio Cafiero, "Biden's foreign policy failure in the Middle East", The New Arab, 31 Ekim 2023.

inşa eden küresel bir aktörden(24) ziyade İsrail'e bağımlı bir profil çizmektedir.

ABD'de 7 Ekim Sonrası Akademik Özgürlüğün Baskılanması

7 Ekim tarihinde Hamas'ın gerçekleştirdiği Aksa Tufanı üzerinden İsrail saldırganlığına meşruiyet devşirme çabası bir iki istisna dışında tüm Batı'da ana refleks olmuştur. Aslında genelde Batı, özelde de ABD zaten geleneksel olarak İsrail yanlısı tutum sahibidir ve güçlü lobicilik yanında finans, medya ve politikadaki etkisi nedeniyle Yahudiler antisemitizm manivelası ile İsrail eleştirilerini baskılamada oldukça başarılıdırlar. Söz konusu baskının en çok hissedildiği yerlerden biri üniversitelerdir. Örneğin, 2016 yılında Columbia Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nde "İfade Özgürlüğünde Filistin İstisnası" başlıklı bir bildiri yayımlanmış ve burada "ABD üniversitelerinin kampüslerinde İsrail haklarını savunanlara karşı yapılan baskı ve engellemeler insan hakları avukatları tarafından görmezlikten geliniyor" ifadelerine yer verilmiştir. Benzer şekilde 2018 yılında Arizona State Üniversitesinde konuşma yapmak için davet edilen Filistinli akademisyen

Hatem Bazian'a "Kampüste olduğun süre içerisinde İsrail'i eleştiremezsin" yazılı bir sözleşme imzalatılmak istenmiştir. Aynı yıl ABD'nin Michigan Üniversitesinin Amerikan Kültürü Bölümü Dijital Çalışmaları programında öğretim görevlisi olan Prof. John Cheney-Lippold, Tel Aviv Üniversitesine gitmek isteyen bir öğrencisine "siyasi" gerekçelerle referans mektubu vermeyi reddetmesi üzerine İsrail lobisinin hedefi hâline gelmiş ve üniversite tarafından baskıya maruz bırakılmıştır.(25)

Başta Arizona ve Columbia gibi üniversiteler olmak üzere birçok üniversitedeki Filistin yanlısı gösteriler İsrail yanlısı grupların müdahalesi ile arbedelere sahne olmuştur. Üniversite güvenlik personeli halkın kampüse girmesini engellemiştir. Stanford Üniversitesi tarafsız bir politika izlerken Columbia Üniversitesi kampüsleri kapatmıştır. Ayrıca Arizona Üniversitesi başta olmak üzere birçok üniversitede Filistin yanlısı gösteri ve protestolar iptal edilmiştir. Kuruluşundan itibaren Yahudi toplumunun sponsorluğunu yaptığı "Yahudilerin Harvard'ı" hedefiyle kurulan Brandeis Üniversitesi Filistin'i destekleyen öğrenci topluluklarına karşı sert adımlar atmıştır. Üniversite,

(24) Giorgio Cafiero, "How US support for Israel's war on Gaza is damaging its global standing", The New Arab, 20 Kasım 2023.

25 "ABD'de İsrail'i protesto eden akademisyen 'Yahudi karşıtlığıyla' suçlanıyor", Anadolu Ajansı, 20 Eylül 2018.

“Students for Justice in Palestine (Filistin İçin Adalet İsteyen Öğrenciler)” isimli grubun eylemlerini sınırlandırmakla kalmamış; öğrenci topluluğunu artık tanımadığını ve destek sağlamayacağını da duyurmuştur.(26)

Yale Üniversitesinde etnisite, ırk ve göç gibi konularda çalışmalar yapan Zareena Grewal’ın sosyal medya paylaşımları da tepki çekmiş ve işinden kovulması için çağrılar yapılmıştır. “Filistinlilere dua ediyorum. İsrail katil, soykırımcı-yerleşimci devlettir ve Filistinlilerin silahlı mücadele ve dayanışma yoluyla direnme hakları vardır” açıklamasını yapan Grewal, “sivillerin öldürüldüğü” yorumlarına karşı “Yerleşimciler sivil değildir. Bunu anlamak zor değil” tepkisini vermiştir. Bir öğrenci tarafından işten atılması için imza kampanyası başlatılan Grewal, X platformundaki hesabına ulaşımı sınırlandırmak zorunda kalmıştır. Paylaşımları üzerinden aldığı tepkiler üzerine hesabını özelleştirmesi genel bir baskıya işaret etmekle birlikte Yale sözcüsünün Grewal’ın sosyal medya paylaşımlarını ifade özgürlüğü bağlamında ele aldığı not etmekte fayda vardır.(27)

(26) “Brandeis U bans Students for Justice in Palestine, says group ‘openly supports Hamas’”, JPost, 7 Kasım 2023.

(27) Snejana Farberov, “‘Radical’ Yale professor faces calls to be fired over comments on Hamas attacks”, NY Post, 12 Kasım 2023.

Harvard Üniversitesinde kırka yakın öğrenci topluluğunun “7 Ekim Aksa Tufanı operasyonunun durduk yere yapılmadığını” ifade eden ve olup bitenlerden İsrail’i sorumlu tutan bildiriye imzalaması üzerine gelişen tepkiler akademik özgürlüğe karşı baskı süreçlerinin en bariz örneğini oluşturmaktadır. Üniversite mezunlarından üniversitenin finansörlerine ve eski politikacılara kadar birçok isim bu baskılamada rol almıştır. Clinton döneminde Hazine Bakanlığı da yapan Yahudi asıllı Lawrence Summers, X paylaşımında “üniversitenin, öğrenci bildirisine ile bağlarını koparmadaki ve bildiriye kınamadaki başarısızlığını anlayamadığını” ifade etmiştir.(28) Harvard Üniversitesi rektörlüğü ve Harvard Kennedy School’da bir programda akademisyenlik ve direktörlük de yapmış olan Summers’ın antisemitizme karşı etkin olmadığı savıyla doğrudan üniversite yönetimini hedef alması akademi üzerindeki baskı mekanizmasının tipik bir örneğidir. Antisemitizm üzerinden İsrail eleştirilerini baskılamada üniversite yönetimlerinin doğrudan hedef alınması yaygın bir yöntemdir. Bir hedge fon

(28) “Freedom of speech on Israeli-Palestinian conflict suppressed on US campuses”, Global Times, 16 Ekim 2023.

CEO'su olan milyarder Bill Ackman ve diğer bazı iş adamları daha ileri giderek İsrail karşıtı bildiriye imzalayan öğrenci topluluklarına mensup öğrencilerin isimlerini yayımlamalarını üniversiteden talep etmişler; "böylece bu topluluk üyesi öğrencilerinden hiçbirini yanlılıkla işe almamayı garanti etmiş oluruz" demişlerdir.(29)

ABD'nin birçok üniversitesinde İsrail'in Gazze ve Filistin sathında işlediği hak ihlallerinin protesto edilmesi sınırlandırılmaktadır. Diğer bir ifade ile ABD'deki birçok üniversitede Filistin yanlısı aktivizm akademik düşünce ve ifade özgürlüğü kapsamında değerlendirilmemektedir.(30) Florida Eyalet Üniversite sistemi, bağlı kurumlarına "terörist gruplarla bağlantılı" oldukları iddiasıyla "Filistin için Adalet İsteyen Öğrenciler" topluluklarının kapatılması kararını bildirmiştir. Buna benzer kararların alınmasında İsrail yanlısı Yahudi lobi kuruluşlarının etkisi olmaktadır. Nitekim iki önemli lobi kuruluşu olan The Anti-Defamation League ve The Brandeis Center üniversitelere söz konusu öğrenci topluluklarını kapatmaları için ortak mektup göndermişlerdir.(31)

(29) "Freedom of speech on Israeli-Palestinian conflict suppressed on US campuses", Global Times, 16 Ekim 2023.

(30) Azad Essa, "At US universities, free speech isn't free for pro-Palestine activists", Middle East Eye, 1 Kasım 2023.

(31) "US rights group urges colleges to protect free speech amid Israel-Gaza war", Al Jazeera, 1 Kasım 2023.

Üniversiteler, kendilerine finansal destek veren mezun ve kuruluşlardan desteği çekme tehditleri ile karşı karşıya kalmışlardır. " Hamas terörizmini kınamadıkları" ve/veya "İsrail karşıtı/Filistin yanlısı" faaliyetlere engel olmadıkları için finansal destek tehditlerine en fazla muhatap olan iki üniversite Harvard ve Pennsylvania üniversiteleri olmuştur. Mezunlar üniversitelere protestoları önlemeleri için daha fazla gayret etmeleri talebini iletirken finansal desteklerini çekme tehdidini de eklemiştir. Bir kısmı da finans desteğini geri çektiğini ilan etmiştir. Hedge fon sahibi ve yöneticisi Ken Griffin, Harvard Üniversitesinden İsrail'i savunmak için "sağlam duruş" sergilemesini istemiş; " Hamas'ı destekleyen öğrencileri" eleştirmiştir. 2023 için vaat ettiği 300 milyon dolarlık bağıştan güç alan Griffin, Harvard Üniversite Yönetim Kurulu'na başvurarak Rektör Claudine Gay'in öğrenci hareketini bastırmada etkisizliğinden şikâyetçi olmuştur.(32) Filistin yanlısı protesto ve gösterilere izin veren üniversitelere yaptıkları yardım ve bağışları kesmekle tehdit edenlerden biri de eski ABD Büyükelçisi

(32) Sophie Shulman, "Tuition of terror: Qatari money flowed into U.S. universities - and now it's fueling violence", Calcalis Tech, 30 Ekim 2023. Yöneticiler üzerindeki bu baskılar etkili olmaktadır. Shabat yemeğinde konuşma yapan Gay "uzun zamandan beri süregelen antisemitizm varlığı karşısında Harvard'ın çok az şey yaptığını ve yapılacaklar konusunda bir istişare grubu oluşturduğunu" söylemiştir.

Jon Huntsman Jr. olmuş bu gerekçeyle Pennsylvania Üniversitesine desteğini kesmiştir. Harvard bağışçısı İsraili milyarder Idan Ofer ve eşi üniversite yönetim kurulundan ayrıldığını ilan etmişlerdir. Sadece bağışçı kişiler değil üniversitelere belli projeler ve protokoller kapsamında destek veren kuruluşlar da benzeri bir baskıyı üniversiteler üzerinde kurmaktadırlar. Örneğin, Wexner Vakfı, Harvard Üniversitesine finansal desteğini çektiğini belirten bir mektup göndererek, “çeşitliliğe önem veren” üniversitenin gittikçe bu özelliğini kaybettiğini iddia etmiştir. Wexner bursiyeri İsraili araştırmacıların artan bir şekilde “marjinalize edildiğini” vurgulayan mektupta Harvard Kennedy School’daki mevcut araştırmacılar programı bitirdikten sonra yeni araştırmacı göndermeyeceği bildirilmiştir.(33)

Senatör Tim Scott, altı senatörle birlikte “Üniversite Kampüslerinde Antisemitizmi Durdurma Yasası” önerisini ABD Temsilciler Meclisine sunmuştur. 19 Ekim tarihli yasa taslağında “antisemitizmi pazarlayan veya şiddetçi antisemitizmi teşvik edici

(33) “Billionaires who have pumped millions into Ivy League schools back out over failure to condemn the Hamas terror attack on Israel: Harvard and UPenn face losing hundreds of millions in future endowments”, Daily Mail, 16 Ekim 2023.

faaliyetlere fırsat veren veya fonlayan veya izin veren kolej ve üniversitelerin federal fonlardan” mahrum bırakılması önerilmiştir. Senatör Scott, “Sadece nefrete karşı çağrı yapmakla yetinmemeli onu başını kaldırdığı yerde ezmeliyiz. Eğer bu okullar yöntemlerini değiştirmezse benim yasa taslağım onların cebini acıtacak” demiş ve “Özellikle Hamas saldırısından sonra antisemitizmi açıkça pazarlayan üniversite ve kolejlerin vergi mükelleflerinden milyonlarca fon almayı bırakın gelecek nesillerin zihinlerini şekillendirmede yeri yoktur” açıklaması yapmıştır.(34) Yahudi lobilerinin “antisemitizmle mücadele” için üniversiteler üzerinde oluşturdukları finansal baskı ile yasa önerisi arasındaki benzerlik dikkate şayandır.

ABD Senatosu, kampüslerde Filistin desteğinin belirgin hâle gelmesi üzerine 26 Ekim’de 418 Nolu bir karar almıştır. Kararda Filistin’i destekleyen öğrenci grupları “anti-semitik, tiksindirici ve ahlaki açıdan düşük” olarak tanımlanmış ve onların “İsrail devletine yönelen soykırım şiddetine sempati duydukları ve Yahudi Amerikalıların fiziksel güvenliğini riske attıkları” savına yer verilmiştir.(35) 19 Ekim’de Senato’ya sunulan ve 26 Ekim’de kabul edilen

(34) “Legislation To Defund Colleges And Universities That Promote Antisemitism”, Tim Scott web site, 19 Ekim 2023.

(35) S. RES. 418, Congress.gov , 26 Ekim 2023. <https://www.congress.gov/bill/118th-congress/senateresolution/418/text/ats> [Erişim Tarihi: 6.12.2023].

“ Hamas’ın ve Birleşik Devletler Üniversite Kampüslerinde Yürütülen Antisemitik Öğrenci Faaliyetlerinin Kınanması” başlıklı karar böylece Hamas’ın 7 Ekim operasyonu ile öğrenci protesto faaliyetlerini aynı metinde bir araya getirmiştir.

Karar;

- Harvard öğrencilerinin artan şiddetten İsrail’i tek başına sorumlu tutmalarını;
- New York Üniversitesi Hukuk Fakültesi Öğrenci Baro Başkanı’nın “özgürlük ve kendi kaderini tayin etme hakkına yönelik saldırganlığa karşı direnişlerinde Filistinlilerle sarsı İmaz ve mutlak dayanışma” içinde olduklarını ifade etmesini ve “muazzam can kaybının tüm sorumluluğunun İsrail’de olduğunun” belirtilmesini;
- Ohio Devlet Üniversitesi öğrencilerinin “Gazze’nin kahramanca direnişini” övmelerini, Siyonizm ve Batı emperyalizmine karşı direnişin güçlü kalacağını” ifade etmelerini;
- Kuzey Carolina Üniversitesi “Filistin İçin Adalet İsteyen Öğrenciler” grubunun “özgürlüğe giden yolda seçimleri (şiddet de dâhil) ne olursa olsun (Filistinlilere) desteklerinin ahlaki bir zorunluluk olduğunu” ifade etmelerini;
- Aynı öğrenci grubuna mensup New York Üniversitesi öğrencilerinin “barışçıl yolu reddetmelerini”;
- Aynı gruba mensup Virginia Üniversitesi öğrencilerinin Hamas’ın 7 Ekim operasyonunu “21. yüzyılın eşi benzeri görülmemiş başarısı” olarak nitelendirmesini;
- Columbia Üniversitesinde “İsraili” öğrencinin saldırıya uğraması nedeniyle kampüsü halka kapatmasını;
- “Ülkenin dört bir yanında öğrencilerin Hamas ile dayanışma protestolarını gerçekleştirmelerini” ve bu protestolarda “anti-semitik slogan” atılmasını;
- FBI Direktörü’nün “Hamas’tan ilham alan aktörlerin ABD’de artan bir tehdit oluşturduğu” yönündeki uyarısını listelemiş; buna karşın İsrail saldırganlığına ve ABD’deki Filistinlilerin güvenliğine dair tek kelime edilmeden Hamas ve İsrail’i protesto eden öğrencileri kınamıştır. Sadece İsrail’in “var olma ve kendini savunma hakkı” ile Yahudi öğrencilerin güvenliğine vurgu yapılan karar açıkça üniversite öğrencilerini antisemitizm üzerinden baskı altına almaya çalışmaktadır.

ABD yönetimi, 30 Ekim’de “üniversite kampüslerindeki antisemitizmle

mücadele” için yeni eylemler açıklamıştır. Adalet Bakanlığı ile İç Güvenlik Departmanı'nın nefret ilişkili tehditleri izlemek üzere kampüs güvenlikleriyle iş birliği yapmasını ve üniversitelere bu amaçla gerekli finansal desteğin sağlanmasını içeren eylem planı online olarak paylaşılan spesifik ve sabit tehditleri değerlendirmeyi; siber ve koruyucu güvenlik uzmanlarının okullarla eşleştirilmesini ve önde gelen Yahudi kuruluşlarla artan antisemitizm konusunu görüşmeyi içermektedir. Biden yönetiminin eylem planı nefret suçları içinde İslamofobiyi de içerse bile alınan önlemler ve medyaya sunulmuş şekli antisemitizm savının öncelendiğini göstermektedir.(36)

ABD'de Eğitim Bakanlığı tarafından nefret suçu iddiaları üzerine çok sayıda eğitim kurumuna karşı Sivil Haklar Yasası Başlık IV kapsamında soruşturma(37) başlatmıştır. ABD Sivil Haklar Bürosu (OCR) istatistiklerine göre 5 Aralık itibarıyla yetmişden fazla ilk, orta ve yükseköğretim kurumuna soruşturma açılmıştır.(38)

(36) "Biden administration unveils new actions to combat antisemitism on college campuses", NBC News, 30 Ekim 2023.

(37) Harvard, Penn and MIT presidents face grilling by Congress over antisemitism <https://edition.cnn.com/2023/12/05/politics/harvard-pennmit-antisemitism-congress/index.html>

5 Aralık 2023 tarihinde Harvard, MIT ve Pennsylvania üniversiteleri rektörlerinin ABD Kongresinde "kampüslerde antisemitizm" konusunda sorguya çekilmeleri antisemitizm suçlamasının İsrail eleştirilerini susturmak/Filistin'e desteği baskılamak amacıyla araçsallaştırılmasının ve Yahudi lobilerin ABD siyasetini harekete geçirme gücünün son örneğini teşkil etmiştir. Cumhuriyetçi Parti Kuzey Carolina temsilcisi ve Eğitim ve İsgücü Komitesi Başkanı Virginia Foxx, komitenin üniversite yöneticilerinin davet edildiği "Kampüs Liderlerini Sorumlu Tutmak ve Antisemitizmle Yüzleşmek" başlıklı Kongre sorulmasının açılışında "Bugün, her biriniz, kendi kampüslerinizde öğrencilere hak ettikleri güvenli öğrenim ortamını engelleyen çok sayıda sert, nefret dolu antisemitizm örneğine yanıt verme ve bunların telafisi için bir şansa sahip olacaksınız" ifadelerini kullanmıştır.(39) İsrail için İttifak öğrenci topluluklarından öğrencilerin de hazır bulunduğu Kongre duruşmasında Harvard adını zikrederek "kurumsal antisemitizm ve nefret sizin

(38) List of Open Title IV Shared Ancestry Investigations,

https://www2.ed.gov/about/offices/list/ocr/shredancestrylist.htmlutm_medium=email&utm_source=govdelivery

(39) Opening Statement of Rep. Virginia Foxx (R-NC), Chairwoman Committee on Education and the Workforce Hearing: "Holding Campus Leaders Accountable and Confronting Antisemitism" December 5, 2023 https://edworkforce.house.gov/uploadedfiles/2.5.23_chair_foxx_opening_statement.pdf

kurumsal kültürünüzün zehirli meyvesidir” diyen Foxx, “şimdi ideoloji güdümlü antisemitizmle yüzleşecek ve kınayacak mısınız, yoksa zayıf, suçu başkalarına yıkan ve sorumluluktan kaçan bahanelere mi sarılacaksınız? Burada nihai olarak karşılaşıcağınız en önemli soru bu olacaktır?” demiştir. Öğrenci ve kongre üyelerinin sorularına cevap veren Harvard rektörü Gay “karşı durulabilir, saldırgan, nefret dolu görüşlerin bile serbestçe ifadesini önemsiyoruz. Bu konuşma Harvard'ın zorbalık ve tacize karşı politikalarını ihlal eden veya şiddeti teşvik eden veya güvenliği tehdit eden bir davranışa dönüştüğünde harekete geçileceğini” söylemiştir. “Yahudilere soykırım çağrısı yapmanın” üniversite kurallarına aykırı olup olmadığı sorusuna üç üniversite yöneticisi de “bu bağlama bağlı bir karardır” cevabını vererek sözden çıkarak fiile dönüşme kriterinin önemine değinmişlerdir. Söz konusu oturum sonrası belli isimlerden gelen tepkiler(40) ve medyanın(41) kullandığı haber dili üniversite rektörlerini mahkûm eden bir dil olmuştur. Bill Ackman önce üç rektörü de istifaya davet etmiş ve “eğer şirketlerimizin CEO’larından biri benzer cevabı

(40) Bill Ackman wants Harvard, MIT, and UPenn’s Presidents to ‘resign in disgrace’ <https://www.businessinsider.com/billackman-harvard-mit-upenn-presidents-should-resign-disgrace-2023-12>

verseydi birkaç saat içinde perişan edilirdi” ifadelerini kullanmıştır. Devamındaki paylaşımlarında ise “Dünya yönetim kurullarının her birinin kendi rektörlerini görevden kovma hızlarına bakarak Harvard, MIT ve Upenn’de yönetişimin görece kalitesini değerlendirebilecek” diyen Ackman tavrı finans gücünün antisemitizm yaygarası ile ifade özgürlüğünü bastırmada nasıl kullanıldığını da göstermektedir.

Burada bir parantez açarak Batı medyası ve siyasetinde sorgulayıcı dilin gelişimine değinmekte fayda vardır. İşgale karşı direnişin ve İsrail saldırganlığına karşı Filistin Devleti ve Filistinlilerin haklarını savunmanın sembol sloganları (“Nehirden Denize Özgür Filistin” ve “intifada”) “Yahudilere karşı soykırım” ve “teröre/Hamas’a destek” olarak tanımlanmakta ve bu tanım üzerinden ifadelerin baskılanması talep edilmektedir. Bir diğer ifadeyle, İsrail’in devlet olarak ilanından bu tarafa Filistin içinde ve dışında genişlemesi ve tüm Dünyadan Yahudileri “yerleşimci” olarak işgal topraklarına ve Filistinlilerin mülklerine yerleştirmesi gerçeği ve bu işgal ve haksızlığa karşı direniş

(41) Antisemitism Shocker: Harvard, MIT, Penn varsities refuse to condemn call for violence on Jews <https://www.firstpost.com/world/watch-antisemitismshocker-harvard-mit-penn-varsities-refuse-to-condemn-callfor-violence-on-jews-13471082.html>

gösterme arasındaki bağ kopartılarak antisemitizm üzerinden Filistin desteği baskılanmaya çalışılmaktadır.

İki aydan beri Batı ülkelerinde gözlemlenen tepkilerindeki benzerlik şaşırtıcıdır. Ackman tarafından yüksek perdeden ve büyük bir özgüvenle verilen tepkinin yaygınlığından hareketle “Ackman Tipi Baskı Mekanizması” denilmesi yerindedir.

Medyanın yanı sıra üniversite, siyaset ve bürokrasi aktörlerinin Yahudi öğrencilerin iddialarına daha fazla önem verdikleri tespitini yapmakta fayda vardır. New York'ta bulunan Cooper Union Koleji öğrencilerinin, yönetimin İsrail yanlı tutumunu protestoları sırasında yaşananlar buna örnek teşkil etmektedir. Öğrencilerin kampüs yürüyüşü sırasında Yahudi öğrenciler “kendilerini güvende hissetmedikleri” için kütüphanede bir süre kalmışlar, bu durum ve beyan Biden yönetiminin eylem planına zemin oluşturmuştur. Şiddet içermeyen eylemde Filistin yanlısı gösteri yapan öğrencilerin “Barışçıl eylemle üniversiteyi protesto ettik. Kütüphanede birçok kimse vardı ve biz bir grubu hedef almadık” ifadeleri ise yeterli karşılığı bulamamıştır.(42)

(42) “NYPD stresses Cooper Union students were not barricaded inside library during pro-Palestinian rally”, CBS News, 26 Ekim 2023.

Yasa tasarıları veya kararlar bir taraftan antisemitizm savıyla tüm ABD kamuoyunun nasıl baskı altında tutulduğunu gösterirken diğer taraftan Yahudi sermayesi ve lobiciliğinin kamuoyu oluşturma gücüne ve siyaset üzerindeki vesayetine işaret etmektedir.(43) Son olarak antisemitizm savıyla İsrail karşıtlığının ve Filistin'e desteğin bastırılmasının sadece üniversitelere has bir durum olmadığını belirtmek gerekir.

(43) 26 Ekim'de Burlington- Vermont'ta kefiyeli 3 Filistinli üniversite öğrencisine yapılan silahlı saldırı ve 15 Ekim'de komşusu tarafından bıçaklanarak öldürülen Müslüman kadın ve yaralanan 6 yaşındaki oğlu gibi somut İslamofobik nefret suçlarına rağmen “yükselen antisemitizm algısının” Dünyada daha fazla konuşulduğu görülmektedir. Nefret suçları arasında ayrımcılık yapılması ve antisemitizm üzerinden İsrail'in etrafında koruma duvarı çekilmesi çok sayıda disiplini ilgilendiren bir araştırma konusudur.

FRANSA

Fransa'nın Filistin Politikası

Fransa, Avrupa'nın en fazla Müslüman ve Yahudi nüfusuna sahip ülkesi olarak İsrail ve Filistin çalışmalarında önemli bir yer tutmaktadır. 7 Ekim ve sonrasında meydana gelen olaylarda Fransa'daki politikacıların tavrı, ilk günden itibaren tamamen İsrail'e tabi bir çizgide gelişmiştir. Paris yönetimi, ilk açıklamasında ve sonraki günlerde yayımladığı bildirimlerde "İsrail'in kendini savunma hakkı var" ifadesini kullanmıştır. Avrupa Birliği ile eş sesli bir şekilde yapılan açıklamalarda İsrail'in ilk defa bu denli büyük bir saldırıya uğradığı belirtilmiş ve Tel Aviv yönetiminin ne pahasına olursa olsun desteklenmesi gerektiği vurgulanmıştır. (44)

Fransa yönetimi ve medyası, dozu gittikçe artan ve fanatizme varan bir tek seslilikte İsrail propagandasını sürdürmüştür. Cumhurbaşkanı Emmanuel Macron, diğer Batılı yöneticiler gibi ilk günlerde Tel Aviv'i ziyaret etmediği için eleştiri yağmuruna tutulurken Boyun Eğmeyen Fransa (LFI) hariç ülkedeki tüm siyasi partiler "Ortadoğu'daki tek demokratik rejimin"

(44) "Attaque du Hamas contre Israël : les réactions politiques à l'allocution télévisée d'Emmanuel Macron", France Info, 12 Ekim 2023.

(45) Philippe Ricard, "Emmanuel Macron en Israël, une visite tardive et le défi d'un

desteklenmesi yönünde açıklamalar yapmıştır.(45) İstisnasız bütün Fransız medyası, 7 Ekim'den bu yana tüm haberlerinde "İsrail-Hamas Arasındaki Savaş" başlığını tercih etmiş ve İsrail'in "terörist Hamas'ın" saldırılarına cevap amacıyla Gazze'ye yönelik askerî harekât düzenlediği ilk cümlede vurgulanmıştır.

ABD Başkanı Biden ve birçok Batılı lider gibi İsrail'e destek için Tel Aviv'e giden Macron, ziyaretinde Fransa'nın İsrail'i koşulsuz olarak desteklediğini ilan etmiş ve DAES'e karşı kurulan uluslararası koalisyonun Hamas'ı da kapsamaya teklifinde bulunmuştur. Cumhurbaşkanı Macron'un Tel Aviv'de ortaya attığı uluslararası koalisyon teklifini ne Doğu'da ne Batı'da ciddiye alan olmasa da Mısır, Ürdün gibi çevre ülkelere de uğrayarak klasik Batılı lider söylemini tekrarlayıp Paris'e dönmüştür. (46)

Macron'un bu ziyareti ve Fransa'nın genel anlamda İsrail'e biat eden ve Filistin'e karşı tavrı, ülkenin tek tutunabildiği coğrafya olarak gösterilen Ortadoğu'da da eleştirilere neden olmuştur. Ayrıca Macron'un görev süresi boyunca başarılı olduğu tek dosya olarak gösterilen Irak ve komşu ülkeleri bir araya getiren Bağdat Konferansı iptal edilmiştir.

rééquilibrage diplomatique", Le Monde, 24 Ekim 2023.

(46) Philippe Ricard, "Emmanuel Macron surprend en proposant de mobiliser la coalition internationale contre l'EI pour « lutter contre le Hamas »", Le Monde, 25 Ekim 2023.

Dış politikada bunlar olurken içeride yükselen öfkeyi muhafaza etmek Fransa yönetimi için yeni bir mücadele alanı doğurmuştur. İlk günlerde Fransa sokaklarında, Filistin bayrağı ve Filistin'e destek gösterileri yasaklanmıştır. Sosyal medyada Filistin'e destek veren kişilerin evleri basılmış, Filistin'i destekleme eylemleri "teröre destek suçu" sayılarak çok sayıda kişi hakkında işlem yapılmıştır.(47)

Tüm bu yasak ve yok saymalara rağmen başkent Paris'te düzenlenen İsrail'i protesto gösterisine 30 binden fazla kişi katılmıştır. Fransız polisi, bu "yasak" gösteri ve yürüyüşlere katılan kişilere 135 avro para cezası kesmiştir. (48) Dahası Fransa Adalet Bakanı Eric Dupond-Moretti, meclis genel kurulunda yaptığı bir konuşmada, Hamas'ı, dolayısıyla da Gazze'yi, Filistin'i destekleyenlerin 5 yıl hapis, 100 bin avro da para cezasıyla cezalandırılacağını söylemiştir. Paris Belediyesi, İsrail'e destek ve dayanışma mesajı olarak önce ülkenin sembolü Eyfel kulesinin ışıklarını karartmış daha sonra da kuleye İsrail bayrağı asarak İsrail renklerinde ışıklandırmıştır.(49) Ayrıca Fransa'daki çok sayıda resmi

kurum ve belediyenin binasına da İsrail bayrağı asılmıştır.

İnsan Hakları Bildirgesi'nin yazıldığı ülke olmasıyla övünen Fransa'nın İsrail'e şartsız destek vermesi ve Filistinlilerin yıllardır uğradığı katliamlar ve soykırımına sessiz kalması, diğer Batılı ülkelerde olduğu gibi Fransa'da da sokağın hareketlenmesine neden olmuştur. Fransa'da yöneticiler ve medya İsrail'i desteklerken Fransız halkının önemli bir bölümü Filistin ve Gazze'de olanlara tepkisini yürüyüşlere katılarak göstermiştir.

Fransa'da 7 Ekim Sonrası Akademik Özgürlüğün Baskılanması

25

Akademi dünyasının İsrail'in saldırıları ve katliamlarına karşı tutumu ise tarihi bir kırılma ve kendini ele verme olarak kayıtlara geçmiştir. Nitekim dünyaca ünlü Fransız yazarların, düşünürlerin, siyaset ve sosyal bilim kuramcılarının İsrail'in Gazze saldırılarında nasıl birer İsrail propaganda aparatı ve Siyonizm'e biat etmiş, hür düşünceden uzak kişilikler oldukları ortaya çıkmıştır. Fransa'nın övgüyle söz ettiği özgür

(47) "Gaza : l'interdiction de la manifestation pro-palestinienne à Paris validée par la justice", France 24, 28 Ekim 2023.

(48) "À la manifestation pro-palestinienne à Paris, des centaines de personnes verbalisées", Huff Post, 28 Ekim 2023.

(49) "Interview de M. Éric Dupond-Moretti, garde des Sceaux, ministre de la justice, à BFMTV/RMC le 12 octobre 2023, sur les actes antisémites, l'apologie du terrorisme, l'islamisme radical et la loi justice." Vie Publique, 12 Ekim 2023.

düşüncenin merkezi üniversitelerde İsrail'in sivillere yönelik katliamlarının hiçbir toplantının, oturumun, konferansın veya basın açıklamasının konusu olmaması dikkat çekmektedir.

Dünyanın her tarafındaki akademisyenlere destek bildirimleri yayımlayan, imza kampanyaları düzenleyen, gazeteci ve akademisyenlerin isimlerini, posterlerini üniversite binalarına asan Fransız akademisi ve medyası, Gazze'de öldürülen yüzlerce öğrenci, akademisyen ve gazeteci için sesini yükseltmemiştir. Medya ve siyasetin baskısı ile insan hakları ülkesi Fransa ve "özgür düşüncenin merkezi" üniversiteleri, İsrail'in Filistin'deki katliamları karşısında birer sessizlik çölüne dönmüştür.

Fransa Yüksek Eğitim Bakanlığı, Filistin'e destek bildirisini yayımlayan üniversiteler ve öğrenci konseylerinin cezalandırılması gerektiğini söylemiştir. Bakan Sylvie Retailleau, üniversite rektörlerine gönderdiği bir yazıda, Hamas veya Filistin'i destekleyen açıklamalarda bulunan öğretim üyeleri hakkında disiplin cezaları uygulanması,

(50) Soazig Le Nevé, "Guerre Israël-Hamas : le monde universitaire rappelé à l'ordre après des messages « indécents »" Le Monde, 10 Ekim 2023.

(51) Claire Berthelemy, "Attaque du Hamas en Israël : un prof d'Assas suspendu pour propos indécents « dont certains à connotation antisémite »", Le Parisien, 10 Ekim 2023.

devamında adli soruşturmaların sağlanabilmesi için de savcılığa suç duyurusunda bulunulması talimatını vermiştir.(50)

Paris-Pantheon-Assas Üniversitesi, sosyal medyada Gazze'deki sivil katliamlarıyla ilgili bir paylaşımı nedeniyle bir öğretim görevlisi hakkında disiplin soruşturması açarak görevden uzaklaştırmıştır.(51) Ayrıca Filistinli aktivist Meryem Ebu Dakka'nın Fransa'nın farklı üniversitelerinde vereceği konferanslar iptal edilmiştir. İçişleri Bakanlığı, Ebu Dakka'nın vizesinin iptal edildiğini açıklayarak sınır dışı işlemleri için hakkında yakalama kararı çıkarmış, Fransız Danıştay'ı ise karara yapılan itirazı, "kamu düzenini bozma tehlikesini" gerekçe göstererek reddetmiştir.(52)

Fransa'daki üniversitelerde Filistin'e destek gösterileri ve İsrail'in Gazze'deki sivil katliamlarını kınamaya yönelik açıklamalar ve eylemler, "terör propagandası" kapsamında değerlendirilmiştir. Lyon 2 (53) ve Jean Jaurès(54) üniversitelerinde olduğu gibi yönetimler, fakülte binalarında Gazze halkına destek amaçlı asılan afiş ve

(52) "L'expulsion de la militante palestinienne Mariam Abou Daqqa confirmée par le Conseil d'État", Le Dauphine, 8 Kasım 2023.

53 "Des tags pro-Palestine à l'université Lyon 2, la direction porte plainte", Le Progres, 11 Ekim 2023.

(54) Gérald Camier, "Toulouse : la direction de l'université Jean Jaurès réagit fermement après la découverte de tags propalestiniens", La Depeche, 12 Ekim 2023.

duvar yazıları hakkında sert önlemler almışlar, failleri ile ilgili suç duyurusunda bulunmuşlardır. İsrail'in işgal ve hak ihlallerine girmeyen açıklamalarda ve gazete haberlerinde Hamas'ın askerî kanadının yürüttüğü Aksa Tufanı Operasyonu'na değinilmiştir. Fransa Yahudi Öğrenci Birliği (UEJF) ve Uluslararası Irkçılık ve Yahudi Karşıtlığıyla Mücadele Birliği (LICRA), diğer Batı ülkelerindeki muadilleri gibi İsrail ve Siyonizm eleştirilerini antisemitizmle eşleştirerek nefret suçları kapsamında bastırılmasını temine çalışmakta kamuoyu oluşturma güçlerini bu yönde harekete geçirmektedirler.(55) Dolayısıyla Fransa da ABD ve İngiltere gibi düşünce özgürlüğü noktasında sınıfta kalmış ve İsrail yanlısı duruş üniversitelerde ifade hürriyetinin baskılanması ile neticelenmiştir.

(55) Catherine L    , "Conflit Isra  l-Hamas. "Vive le Hamas", des tags et une banderole pro Palestine d  ploy  e dans une universit  ", France 3, 12 Ekim 2023.

ALMANYA

Almanya'nın Filistin Politikası

Avrupa'daki Filistin diasporasının en fazla olduğu ülkelerin başında Almanya gelmektedir. Raporlara göre Berlin başta olmak üzere birçok şehirde toplam 300 bin civarında Filistinlinin Almanya'da yaşadığı bilinmektedir. Avrupa Birliği'nin en önemli aktörlerinden olan Almanya da Fransa gibi İsrail'in Gazze ve Filistin'deki işgal, ilhak ve terör politikalarını doğrudan desteklemektedir.

Holokost geçmişinin getirdiği yük, ülkedeki İsrail lobisi, ABD'nin etkisi ve mevcut koalisyon hükûmetinin çizgisi gibi sebeplerden ötürü(56) Filistin karşısında yer alan Almanya, apartheid bir rejim olan İsrail'i eleştiren herkesi adeta fişlemekte ve düşünce özgürlüğüne bile tahammül edememektedir. Örneğin Lübnan asıllı Avusturyalı akademisyen Ghassan Hagem, İsrail'e yönelik eleştirilerinden dolayı aday gösterildiği akademik ödülü kaybetme riskiyle karşı karşıya kalmıştır.(57) Benzer şekilde Almanya, İsrail'i eleştiren akademisyenleri incelemeye başlamıştır. Bu anlamda

(56) Kemal İnat, "Almanya'nın Gazze politikası neden bu kadar aşırı İsrail yanlısı?", Anadolu Ajansı, 3 Kasım 2023.

haftalardır Gazze'de sivilleri bombalayarak soykırım uygulayan İsrail'i koruyan Almanya, Filistinlilerin haklarını görmezden gelmektedir.

Dahası Almanya bunu yaparken 17 yıldır Gazze'de abluka altında tutulan 2 milyon Filistinlinin etnik temizliğe tabi tutulmasını İsrail'in sözde "meşru müdafaa hakkı" kisvesi altında meşrulaştırmaya çalışmaktadır. Bu anlamda Almanya, Filistin'i desteklemek için düzenlenen eylemlere müdahale etmekte ve İsrail aleyhine açıklama yapan isim ve kuruluşlara baskı uygulamaktadır.

Almanya'da 7 Ekim Sonrası Akademik Özgürlüğün Baskılanması

28

Alman akademi dünyası İsrail'in en büyük destekçilerinden biri olmaya devam etmiştir. Alman Frankfurt Okulu'nun önemli filozoflarından biri olan Jürgen Habermas'ın da aralarında bulunduğu isimlerin İsrail ile dayanışma bildirisini imzalaması(58) önemli bir örnektir. Alman akademisindeki İsrail

(57) "Almanya Nazi dönemine geri döndü: İsrail'i eleştirene ödül yok!", TRT Haber, 8 Kasım 2023.

(58) Feyzullah Yarımbaş, "Alman filozof Habermas'ın da imzaladığı İsrail ile dayanışma bildirisi eleştirildi", Anadolu Ajansı, 16 Kasım 2023.

yanlısı tutum birtakım baskıları da beraberinde getirmiştir. Lübnan asıllı Avusturyalı akademisyen Ghassan Hage “Boykot, Yatırımların Geri Çekilmesi ve Yaptırımlar (BDS) Hareketi” hakkındaki görüşleri sebebiyle aday gösterildiği ödülü kaybetme riskiyle karşı karşıya olduğunu söylemiştir. X sosyal medya hesabından bir dizi paylaşım yapan Hage, kendisine ödül verilip verilmeyeceğine karar vermeden önce siyasi görüşlerinin Alman akademisyenler tarafından incelendiğini dile getirmiştir.(59)

Almanya'nın Filistinli yazarların kitap fuarı etkinliklerinin iptal edildiği ve devlet tarafından İsrail'i eleştirenlerin deport edileceği tehdidinin normalleştiği bir ortama doğru gitmesi entelektüeller üzerindeki sürekli baskıyı açıkça göstermektedir.(60) Ayrıca Almanya'da yaşayan ve Berlin Trei Üniversitesinde görev yapan İspanyol akademisyen Jaime Martinez, sosyal medyada yaptığı Filistin'le dayanışma paylaşımları yüzünden Yeşiller Partisi ve Almanya Hristiyan Demokrat Birliği (CDU) vekil ve yöneticilerinin hedefi olmuştur.(61) İspanyol sol partisi Izquierda Unida'nın (Birleşik Sol) Avrupa

Parlamentosu milletvekili ve Avrupa Parlamentosu'nun Filistin ile ilişkilerden sorumlu delegasyonunun başkanı olan Manu Pineda'nın bir açıklamasını Almancaya çevirip paylaşan Jaime Martinez yoğun bir karalama kampanyasının muhatabı olmuş, antisemitizm ve terörizm destekçiliği suçlamalarıyla karşılaşmıştır.

İsrail'in Gazze'de sivilleri hedef aldığı saldırılar dijital platformlarda tepkilere neden olmaktadır. Ancak sosyal medya üzerinden Filistin'e destek veren kişiler, çalıştıkları İsraili veya İsrail yanlısı kurumlar tarafından cezalandırılmaktadır. Çok kişi Filistin'e destek verdiği gerekçesiyle ya işten çıkartılmış ya da rütbe düşürülmüştür. Örneğin Lüneburg Leuphana Üniversitesi öğretim elemanı Richard David Precht, İsrail'i eleştiren açıklamaları nedeniyle üniversite tarafından görevinden alınmıştır.(62) Almanya'daki İsrail yanlısı baskılar yüzünden işten atılanlar sadece akademisyenlerle sınırlanmamıştır. İsraili bir yazılım şirketi olan Wix'te ekip lideripozisyonunda görev yapan İrlandalı Courtney Carey de benzer bir baskı ile karşılaşmış, LinkedIn platformundaki

(59) “German academia 'vetting' views critical of Israel”, Middle East Eye, 8 Kasım 2023.

(60) “German academia 'vetting' views critical of Israel”, Middle East Eye, 8 Kasım 2023.

(61) Can Seven, “Almanya'da Filistin'le dayanışan İspanyol akademisyene Yeşiller tacizi”, SOL, 18 Ekim 2023.

(62) “Filistin'e destek veren çalışanlar işten çıkarılıyor”, Ayrımcılık Hattı, 3 Kasım 2023.

İsrail eleştirisi ve Filistin'e desteği içeren paylaşımı nedeniyle görevine son verilmiştir.(63)

Almanya'nın başkenti Berlin'de bulunan Ernst-Abbe-Gymnasium Lisesi'nde, 15 yaşındaki bir öğrenci, Filistin'e destek için okul bahçesinde Filistin bayrağı açınca öğretmeni önce gencin elinden bayrağı almış ve daha sonra da öğrencisine tokat atarak şiddet uygulamıştır.(64) Bu tür olaylar Almanya'da Filistin'e destek karşıtlığının geldiği noktayı göstermektedir.

Almanya, İsrail karşıtı eylemlerin yasaklanması yoluna gitmiştir. Örneğin, Berlin Senatosu öğrenci velilerine bilgilendirme mektubu yollayarak ilan ettiği skandal kararlar Filistin'e destek amaçlı her türlü eylemin yasaklandığı bildirilmiştir. Berlin Senatosu Aile Dairesi'nin eyaletteki velilere gönderdiği 13 Ekim tarihli yazıda, "İsrail'e yönelik saldırıları savunmak veya onaylamak ya da bunları gerçekleştiren Hamas, Hizbullah gibi "terör" örgütlerini desteklemek şeklinde anlaşılabilir her türlü gösterici davranış veya fikir beyanı, mevcut durumda okul barışına yönelik bir tehdit teşkil etmektedir ve yasaktır" ifadeleri yer almıştır. İlgili

(63) "Filistin'e destek veren çalışanlar işten çıkarılıyor", Ayırcılık Hattı, 3 Kasım 2023.

(64) "Berliner Lehrer schlägt Schüler wegen Palästina-Fahne", WSWS, 12 Ekim 2023.

yazıda sadece açıkça terörü destekleyen eylemleri değil Filistin'e destek mesajı içeren "henüz cezai sorumluluk sınırına ulaşmamış semboller, jestler ve görüş ifadelerinin" yasak kapsamına alındığı vurgulanmıştır. Ayrıca Filistin ile alakalı sembol, jest ve bayrak gibi her türlü simge de yasaklanmıştır. Berlin Senatosu Aile Dairesi'nin bu kararı, Almanya'nın söz konusu İsrail olduğunda demokratik değerleri ve anayasal hakları nasıl askıya aldığını gösteren bir belge olmuştur. Almanya'da son dönemde Filistin karşıtı çok sayıda karar alınmıştır. Nitekim savaşın başladığı 7 Ekim'den bu yana pek çok eyalette Filistin'e destek eylemleri yasaklanmış, bu eylemlere polis tarafından müdahale edilmiştir. (65)

18 Ekim 2023 tarihinde Almanya'da düzenlenecek Frankfurt Kitap Fuarı'nda Filistinli yazar Adania Shibli'ye verilmesi planlanan ödülün töreni de İsrail-Filistin çatışmaları nedeniyle iptal(66) edilmiştir. Frankfurt Kitap Fuarı Direktörü Juergen Boos, organizasyonun Hamas'ın İsrail'e karşı "barbarca terörü" kınadığını söylemiştir. Kararın ardından birçok yayıncı ve

(65) "Pro-Palestine demonstrations face restrictions in Europe", Anadolu Ajansı, 13 Ekim 2023.

(66) Adania Shibli, "Preis für palästinensische Autorin wird nicht auf der Buchmesse verliehen", Der Spiegel, 13 Ekim 2023.

yazar fuardan çekilmiştir. Karara tepki gösterenler, Frankfurt Kitap Fuarı'nın insanlar arasındaki diyalogu teşvik etmesi gerektiğini savunarak kitap fuarı yönetimini eleştirmiş, Cezayirli yazar Said Khatibi de fuara katılmayacağını açıklamış, PublisHer platformu da fuardan çekilmiştir. Almanya'da İsrail saldırganlığı ve Filistin mağduriyeti ekseninde geliştirilen tutumların devlet kurumları ve siyaset tarafından bastırılmaya çalışıldığı görülmektedir.

Almanya'nın Filistin'e destek olarak anlaşılabilir her türlü tavrı sindirmeye çalışma çabası Almanya'nın ülke sınırlarının dışına da taşmış ve Avustralya Sydney'de bulunan bir Alman kuruluşu olan Wissenschaftszentrum Berlin für Sozialforschung'da (WZB) yaklaşık 25 yıl çalışan bir akademisyen olan John Keane sosyal medya paylaşımları nedeniyle Hamas'a destek vermekle itham edilmiştir. John Keane 7 Ekim sonrasında sosyal medya üzerinden yapmış olduğu paylaşımlarla soykırım küllerinden doğan bir devlet olan İsrail'in Gazze'de yaptıklarının "tüm bir

Filistin ulusunun" "tamamen veya kısmen fiziksel olarak yok edilmesi" anlamına geldiğini belirterek İsrail işgalini, sivillere yönelik beyaz fosfor bombası kullanımı ve Filistinlilerin evlerinin buldozerlerle yıkılması gibi eylemleri eleştirmiştir. John Keane, kendisine gönderilen disiplin soruşturması mektubunun üslubunun akademik olmadığını belirterek hukuki ve bürokratik dilin adeta kararın yargılamadan önce verildiğini gösterdiğini vurgulamıştır. Sansürün ve tolerans eksikliğinin Batı akademi değerleriyle tamamen çeliştiğini üç sayfalık bir mektupla ifade eden Keane görevinden istifa etmek zorunda kalmıştır.

Almanya'nın adeta uzlaşma sağlanmış bir devlet politikası olarak İsrail'in yanında durmakta(67) olduğu ve Filistinlilerin haklarını görmezden geldiği anlaşılmaktadır. Filistin lehine yapılan her türlü açıklama, eylem, faaliyeti düşünce özgürlüğü kapsamında görmeyerek terörle veya nefretle irtibatlandırma yaklaşımı Batı ülkeleri genel eğiliminin aynısıdır.

67 Leandros Fischer, Deciphering Germany's Pro-Israel Consensus, Journal of Palestine Studies Vol.48 No. 2- özgürlüğü kapsamında görmeyerek terörle veya nefretle irtibatlandırma yaklaşımı Batı ülkeleri genel eğiliminin aynısıdır. Kış 2019. <https://www.palestine-studies.org/en/node/234763>[Erişim Tarihi: 6.12.2023].

SONUÇ ve DEĞERLENDİRME

Hamas'ın işgal edilmiş Filistin topraklarında İsrail'e karşı gerçekleştirdiği 7 Ekim Operasyonu tüm Filistin'in açık hava hapishanesi ve Gazze'nin de toplama kampına dönüştürüldüğü gerçeği ile birlikte ele alınmalıdır. Filistin'e haklı davasında destek veren halklar ve politik/ ideolojik angajmanının dışına çıkabilen herkes olan biteni tüm çıplaklığıyla görmektedir. Nitekim Birleşmiş Milletler Genel Sekreteri António Guterres, 7 Ekim'in bir boşlukta gerçekleşmediğini; Filistin halkının 56 yıllık boğucu işgale maruz bırakılmasına tepki verdiğini belirtmiştir. İsrail ve İsrail destekçisi Batılı devletlerin 7 Ekim'i milat olarak göstermeleri ve bu tarihte gerçekleştirdiği operasyon nedeniyle Hamas'ın en güçlü destek aldığı Gazze'nin meşru hedef olarak kabul edilmesi gerektiği savı dünya kamuoyu tarafından reddedilmiştir. Batılı devletlerin apartheid İsrail rejiminin 75 yıldır sürdürdüğü mezalimi görmezden gelmesi ve hatta cesaretlendirmesi uluslararası hukuk ve savaş hukukunun tüm kural ve prensiplerini ihlal eden İsrail'e ihlallerde her defasında daha ileri düzeyi deneme alanı açmıştır.

Yönetimler düzeyindeki bu tutum halklar nezdinde kabul görmemiştir. Dünyanın hemen hemen her yerinde bütün baskılara rağmen devam eden yüksek katımlı gösteriler bunun somut göstergesidir. Sokak ve meydanların tersine tutum sergileyen medyanın ve diğer tüm kurum ve kuruluşların İsrail'e destek açıklamaları önünde hiçbir engel yokken Filistin lehine açıklamalar her türlü baskıyla azaltılmaya çalışılmaktadır. Düşüncelerin özgür biçimde açıklanabildiği kurumlar olan üniversitelerin bu genel baskıcı tutumun dışında kalmaları beklenir. Ne var ki bazı ülkelerde üniversiteler kendiliklerinden antisemitizm yaygarası ile akademisyen ve öğrencileri baskılarken kısmen de olsa bu histerinin dışında kalmaya çalışan üniversiteler medyanın, lobilerin, politikacıların, kamunun ilgili kurum ve kuruluşlarının ve çıkar gruplarının hedefinde olmuştur.

Kabul etmek gerekir ki "antisemitizm" ve "teröre destek" suçlamaları İsrail sorunu ile ilgili olarak özgür düşünce geliştirme ve açıklama önünde ciddi baskı aracına dönüşmüştür. Bu gerekçeler zaten Batı'da uzun süreden beri tedavüdedir ve özgür düşüncenin oto sansürüne yol açmaktadır. İşini kaybetme veya hedef gösterilmek suretiyle itibar kaybetme endişesi doğal bir engel olarak düşünce özgürlüğünün alanını daraltmaktadır. Bu baskıcı iklime

rağmen görüşünü açıklama konusunda atak davranabilen akademisyenler ve öğrenciler yönetimler tarafından değişik düzeylerde baskı altına alınmakta ve tehdit edilmekte; ifade hürriyetini önemseyen ve baskıcı politika izlemeyen üniversite ve yöneticiler ise tutumlarını değiştirmeleri için çevrelenmektedirler. Son aylarda milyarlarca dolar tarafından Bill Ackman tarafından şampiyonluğu yapılan mekanizma, Siyonizm ideolojisine uygun ve her şart altında İsrail'in desteklenmesine dayalı bir mekanizmadır. İsrail yanlısı/siyonist tanımlamaların hakikat kabul edilmesini, nefret suçu olan antisemitizmin genişletilmiş kapsamının zemin olarak kullanılmasını ve finans-siyaset-bürokrasi-medya desteğini yedeğine alan lobiciliğin harekete geçirilmesini içeren mekanizmada antisemitizm bir araç/kaldıraç olarak kullanılmaktadır. "Ackman tipi baskılama mekanizması" her alanda olduğu gibi üniversite alanında da ifade özgürlüğünün baskılanmasında işlevseldir.

İngiltere, ABD, Fransa ve Almanya örnekleri üzerinden Batılı ülkelerin akademide ifade özgürlüğüne karşı tutumunun ele alındığı bu raporda ana tespitler aşağıdaki gibidir:

- Güçlü Yahudi lobileri, "nefret suçları" arasında olan antisemitizmi İsrail ve Siyonizm karşıtı görüşlerin açıklanmasını engelleyici bir enstrüman

olarak kullanılmaktadırlar. Meselenin ironik tarafı şudur ki; Araplar da Yahudiler de aynı etnik kökten gelip semitik halklardan olmalarına rağmen antisemitizm kavramı sadece Yahudi karşıtlığı olarak kodlanıp Yahudilere karşı bu yönde gelişebilecek her türlü tavır ve eylem derhal ifade özgürlüğünün sınırları dışında tutulmaktadır.

- Antisemitizmin araçsallaştırılmasını kolaylaştıran iki ana faktörden biri Batı hafızasında derin iz bırakan Holokost, diğeri ise Yahudilerin yönettiği veya yönlendirdiği sermaye ve medya gücüdür.

- Antisemitizmi nefret suçlarının en önemlisi, Holokost'u ise acıların en büyüğü olarak kodlayan medya; apartheid İsrail'in tüm yaptıklarını ve insanlık suçlarını bu kodlama üzerinden meşrulaştırmaktadır.

- Medya ve sermaye gücü sayesinde siyaset üzerinde oluşturduğu vesayeti İsrail'i korumak ve kollamak için harekete geçiren Yahudiler, tabiri caizse Batılı ülkelerin silah ve lojistik desteğini cepte görmekte fakat bununla yetinmemektedir.

- Üniversiteler, kamuoyunun istenmeyen yönde oluşmasının önüne geçilmesi için kontrol altında tutulması elzem olan yerlerdir. Üniversitede

öğrenci ve akademisyenlerin İsrail karşıtı veya Filistin yanlısı açıklamaları, antisemitizm suçlaması ile hemen “düşünce ve ifade hürriyeti” kapsamı dışına çıkarılmaktadır. Bunu yaparken aşağıdaki yol ve yöntemler kullanılmaktadır:

- Üniversite yönetimleri ve bazende doğrudan yöneticileri üzerinde “nefret suçu antisemitizme karşı” etkin tedbir almadıkları iddiasıyla baskı kurulmaktadır.
- ADL ve Brandeis gibi lobi merkezleri antisemitizm suçunu belgeleme ve raporlama konusunda aktif rol almaktadırlar. İsrail karşıtı protestoları ve açıklamaları antisemitizm ve teröre destek yaygarası ile örgütlü bir şekilde engellemeye ve susturmaya çalışmakta ama bireysel hikâyeler ve tepkileri ön plana çıkarmaktadırlar.
- Raporda yer verilen kaynaklarda görüldüğü gibi İsrail karşıtı protestoların ve bu protestolara verilen tepkilerin haberleştirilmesindeki dil çoğunlukla Yahudi lobilerinin savlarını destekler mahiyette olmaktadır.
- Üniversitelere bağış yapan Yahudi bireyler ve Yahudi kuruluşlar harekete geçirilmektedir. Finansal

desteklerini kesme tehdidi ile veya doğrudan kesmek suretiyle üniversiteler İsrail karşıtı protestoları engellemeye zorlanmaktadır.

- Filistin’e desteğin örgütlenmesini engellemek için eylemleri düzenleyen öğrenci topluluklarının faaliyetleri yasaklanmakta; bazı örneklerde olduğu gibi bu topluluklar kapatılmaktadır.
- Akademisyenler ve öğrenciler doğrudan işten kovulmakla veya işe alınmamakla tehdit edilmektedir.

Her türlü baskıya ve tehdide rağmen Batı kamuoyunda İsrail’e ve İsrail’e kayıtsız şartsız destek veren siyasete ve yerleşik düzene karşı bir dip dalganın güçlendiği görülmektedir. Bu trendin sürdürülmesi için “yapılabilecekler listesi” aşağıdaki gibidir:

- Farklı seslere konvansiyonel medyaya göre kıyaslanamayacak kadar daha fazla yer veren sosyal ve dijital medyanın rolü açıktır. Yine Al Jazeera, Anadolu Ajansı ve TRT World gibi farklı seslere platform sunan ve Batı’nın medya kuruluşlarında görülmeyen haberleri veren medyanın da ilgili kamuoyu oluşumuna katkı sağladığı muhakkaktır. Bu ana mecraların daha etkin kullanılması ve kuvvetlendirilmesi önemlidir.

- 1988 yılında ilan edilen Filistin Devleti'nin kurumsallaşma sürecinin hızlandırılması noktasında başta İslam İş Birliği Teşkilatı olmak üzere birçok örgüt inisiyatifler ortaya çıkarılabilir. Filistin'in BM'de gözlemci üye statüsünden devlet statüsüne çıkarılması ve toprak bütünlüğüne kavuşması için işgalin sona ermesi hedeflenmeli ve somut adımlar atabilecek inisiyatifler geliştirilmelidir.
- İsrail işgal ettiği Filistin topraklarından çekilinceye kadar İsrail akademik boykota tabi tutulabilir. Bu noktada başta Türkiye'deki akademik kurumlar olmak üzere birçok araştırma enstitüsü ve merkezi İsrail'i akademik olarak tecrit etme seçeneğini gündeme getirebilir.
- Başta Gazze İslam Üniversitesi olmak üzere İsrail saldırıları nedeniyle işsiz kalan akademisyenlerin Türkiye, Malezya, Suudi Arabistan gibi ülkelerde araştırma yapmaları ve çalışmalarını için girişimlerde bulunulmalıdır.
- İsrail karşıtı fikir açıkladığı için işinden kovulan akademisyenlerle çatışma bölgelerindeki akademisyenlere finans ve araştırma desteğinin sağlanması,

üniversite ve araştırma merkezlerinde geçici veya sürekli istihdam edilmeleri en azından bir kısmına rahat hareket etme cesareti verebilecektir.

- Körfez sermayesinin Batı üniversitelerine hatırı sayılır büyüklükte fon sağladığı bilinmektedir.(68) Bu fonların Yahudi sermayesinin üniversiteleri baskılamasına engel olacak şekilde etkin kullanılmasının yolları bulunmalıdır. Ayrıca bu fonların etkin kullanımı ve İslam İşbirliği Teşkilatının kurumsal desteği ve sahiplenmesi ile dünyanın farklı yerlerinde Filistin üniversiteleri ve araştırma merkezleri kurulup akademik düşünce özgürlüğünün önü açılabilir.

(68) Aslında bu fon akışının Filistin desteğinin baskılanması karşısında bir enstrüman olarak kullanılmadığı bilinmekle beraber Yahudi kuruluşlarının bunu gündeme getirdikleri görülmektedir. ABD'deki Ulusal Akademisyenler Birliği tarafından yapılan bir yayına göre Katar, ABD üniversitelerine 2001-2021 arasında yaklaşık 5 milyar dolar bağışta bulunmuş fakat iddiaya göre bağış alanlar yasal olarak raporlamaları gerekmesine rağmen bu bağışları bildirmemişlerdir. Yine bir bulgu olmamasına rağmen Körfez fonları ile kampüslerde yükselen antisemitizm arasında bağ olduğu iddia edilerek üniversiteler üzerinde ilave baskılar kurulmaktadır. Bkz: Sophie Shulman, "Tuition of terror: Qatari money flowed into U.S. universities - and now it's fueling violence", Calcalis Tech, 30 Ekim 2023.

- Akademik dünyanın gündemden bağımsız bir Filistin ajandası olması adına küresel çapta faaliyet gösterebilecek ve kapsamlı bir vizyona sahip Filistin Akademik İnisyatifi adında bir girişim hayata geçirilmelidir. İsrail sorununu çözmeyen dünyanın barış ve huzura ulaşamayacağı gerçeği akademik bilgi üretimi ile desteklenmelidir. İsrail yanlısı lobilerin kavram geliştirmeleri ve ön kabullerini evrensel gerçek olarak dayatmalarının yegâne panzehri kavram ve bilgi üretmektir.
- Akademik özgürlüğü ve ifade hürriyetini kısıtlayan veya engelleyen mekanizmalara karşı mekanizmalar geliştirilmelidir. Bireylerin haklarını kısıtlayıcı idari tasarrufların raporlanması önem arz etmektedir.
- Sivil toplum kuruluşları ile üniversiteler tüm dünyada aktif pozisyon almalı; sosyal ve akademik iş birliklerini geliştirmelidirler. Bu iş birliklerinin sağladığı formal ve informal etkileşim ortak projelerin gerçekleştirilmesine, zor zamanlarda konu bazlı dayanışmanın tesis edilmesine yardımcı olacaktır.

Antisemitizmin İsrail işgaline karşı tepkileri ve/veya Filistin'e desteği akademik özgürlüğün kısıtlanması pahasına araçsallaştırılmasını ele alan bu çalışmayı bitirirken İsrail saldırganlığına karşı protestoların artma trendinin de değerlendirilmesi gereğine işaret etmek gerekir. Şüphesiz ki böyle bir değerlendirme başka ve daha derinlikli araştırmaların konusudur. Batı ülkelerinde vatandaşların, iş dünyasının ve entelektüellerin Yahudi sermayesi ve lobilerinin tahakküme varan belirleyiciliğinin farkında olmadıklarını düşünmek doğru olmaz. Bu farkındalıktan duyulan rahatsızlıkla beraber söz konusu belirleyicilik gücünün insan hakları ihlallerine, ülke güvenliklerine, başta Ortadoğu olmak üzere tüm Dünya barış ve huzuruna yüklediği maliyeti gören vicdanlı insanlar seslerini yükseltmek ihtiyacı hissetmektedirler. Ackman tipi baskılama mekanizması bu farkındalığa rağmen şimdilik etkin ve işlevsel görünse de lobilerin statükoyu koruma çabalarının ciddi bir tehdit altında olduğu sezilmektedir. Siyonist ideolojinin taşeronları, Siyonizmin hedefleri için gerekirse Dünyayı ateşe verme gözü karalığının sınırlarına ulaşmıştır.

YAZARLAR

Fatih SAVAŞAN
AYBİR Başkanı

Prof. Dr. Fatih Savaşan lisans derecesini İstanbul Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Maliye Bölümünden, yüksek lisans ve doktora derecelerini sırasıyla Colorado ve Kansas üniversiteleri Ekonomi Bölümünden almıştır. Kamu ekonomisi, kayıt dışı ekonomi, uluslararası göç, İslam iktisadi ve finansı alanlarında araştırmaları ve kitapları yayınlanmıştır. Çeşitli kurumlarda ve üniversitelerde yöneticilik yapmış olan Savaşan sivil toplum kuruluşlarında aktif görev almaktadır. Halen İslam Ülkeleri Akademisyen ve Yazarlar Birliği (AYBİR) başkanlığını yürütmekte ve Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi İİBF Maliye Bölümü öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

37

Kenan Ahmet Türkdoğan: Prof. Dr Kenan Ahmet Türkdoğan, lisans derecesini Ondokuz Mayıs Üniversitesi Tıp Fakültesinde, yüksek lisansı Cumhuriyet Üniversitesinde tamamlamıştır. Acil Sağlık Hizmetleri ve Afet Tıbbi alanlarında araştırmaları yayınlanmıştır. Çeşitli kurumlarda ve üniversitelerde yöneticilik yapmış olan Türkdoğan sivil toplum kuruluşlarında aktif görev almaktadır. Halen İslam Ülkeleri Akademisyen ve Yazarlar Birliği (AYBİR) üyesi ve Alanya Alaaddin Keykubat Üniversitesi Rektörü olarak çalışmaktadır.

Kenan Ahmet TÜRKDOĞAN
AYBİR Üyesi

Ebubekir CEYLAN
AYBİR Başkan Yardımcısı

Doç. Dr. Ebubekir Ceylan, lisans derecesini Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nde, yüksek lisans derecesini The University of Manchester'da Uluslararası İlişkiler bölümünde, doktora çalışmasını da yine Boğaziçi Üniversitesi Tarih Bölümü'nde tamamlamıştır. Türkiye'de ve yurtdışında çeşitli üniversitelerde öğretim üyesi olarak çalışmış olan Ceylan, 2013-2016 yılları arasında Yunus Emre Enstitüsü'nde başkan yardımcısı olarak görev yaptı. Yakınçağ Tarihi, Son Dönem Osmanlı, Ortadoğu Tarihi, Irak Tarihi üzerine çalışmalar yapmaktadır. The Ottoman Origins of Modern Iraq başlıklı bir kitabı ve birçok makalesi bulunan Ceylan hali hazırda İstanbul Teknik Üniversitesinde öğretim üyesi olarak çalışmaktadır.

Dr. Gökhan Kavak; lisans derecesini İstanbul Üniversitesi Tarih bölümünde, yüksek lisans ve doktora derecelerini ise sırasıyla Marmara Üniversitesi ve İstanbul Üniversitesi'nde tamamlamıştır. Afrika tarihi ve siyaseti, Türkiye-Afrika ülkeleri ilişkileri, Afrika'da medya ve iletişim alanlarında makale ve kitaplar yayınlamıştır. Çeşitli üniversite ve kurumlarda dersler verip idari görevlerde bulunan Kavak, farklı sivil toplum kuruluşlarında eğitim ve insan hakları alanında aktif görev yapmaktadır. Afrika'nın farklı ülkelerinde gazeteci olarak görev yapan Kavak, halen İslam Ülkeleri Akademisyen ve Yazarlar Birliği (AYBİR) üyesidir. Kavak, Anadolu Ajansı (AA) Afrika Haberleri Müdürlüğünde görev yapmakta; Kriter, Star, Yeni Şafak, AFAM ve Afrika Vakfı gibi yerlerde yazılar yazmakta ve seminerler düzenlemektedir.

Gökhan KAVAK
AYBİR Üyesi

Mehmet RAKİPOĞLU

Mehmet Rakipoğlu 2016 yılında Sakarya Üniversitesi Siyasal Bilgiler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümü'nde lisans eğitimini tamamladı. 2017 yılında başladığı doktora eğitimini 2023 yılında 'Dış Politikada Korunma (Hedging) Stratejisi: Soğuk Savaş Sonrası Suudi Arabistan'ın ABD, Çin ve Rusya ile İlişkileri' başlıklı tezi ile tamamladı. Birçok düşünce kuruluşu ve mecrada rapor, analiz ve görüş yazıları yayımlandı. 2019'dan beri Batman Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Uluslararası İlişkiler Bölümünde görev yapmaktadır. Aynı zamanda Dimensions for Strategic Studies isimli düşünce merkezinde Akademik Koordinatörlük görevini yürütmektedir. Rakipoğlu 'Küresel İhvan: Müslüman Kardeşlerin Rejimlerle İlişkisi ve Ulus Ötesi Niteliği' başlıklı edisyon ve 'Dış Politikada Korunma (Hedging) Stratejisi: Soğuk Savaş Sonrası Suudi Arabistan'ın ABD, Çin ve Rusya ile İlişkileri' başlıklı telif kitapları bulunmaktadır. Religions, Insight Turkey, All Azimuth gibi dergilerde makaleler neşretmiştir. Arapça ve İngilizce bilmektedir.

Ömer AYDIN

Ömer Aydın, İstanbul Üniversitesi İletişim Fakültesi Gazetecilik Bölümü mezunudur. 2000 yılından beri Fransa'da yaşamaktadır. Université de Haute-Alsace'de (UHA) grafik tasarım ve web teknolojileri eğitimi almıştır. Fransa'da TRT, AA gibi kurumlarda temsilci ve muhabir olarak çalışmış, çeşitli medya organlarına programlar hazırlamıştır. Sivil toplum kuruluşlarında görev almış, diploması muhabiri olarak Strasbourg, Brüksel ve Cenevre'de Avrupa Konseyi, Avrupa Birliği, Avrupa Parlamentosu, NATO ve Birleşmiş Milletler gibi uluslararası kuruluşların gündemini takip etmiştir. Avrupa'da yaşayan Türk diasporası ve Müslüman topluluklar hakkında çalışmalar yürütmektedir. Halen Turkuvaz Medya Grubu kanallarının (A Haber, ATV, A Para, A Spor) Fransa muhabiri olarak görev yapmaktadır.

AYBİR

İSLAM ÜLKELERİ AKADEMİSYENLER VE YAZARLAR BİRLİĞİ
ACADEMICS AND AUTHORS ASSOCIATION OF ISLAMIC COUNTRIES
اتحاد الأكاديميين والكتاب للعالم الإسلامي

www.aybir.org

 www.facebook.com/AY-Bir

 www.twitter.com/Aybir2010

 www.youtube.com/@AY-BiR